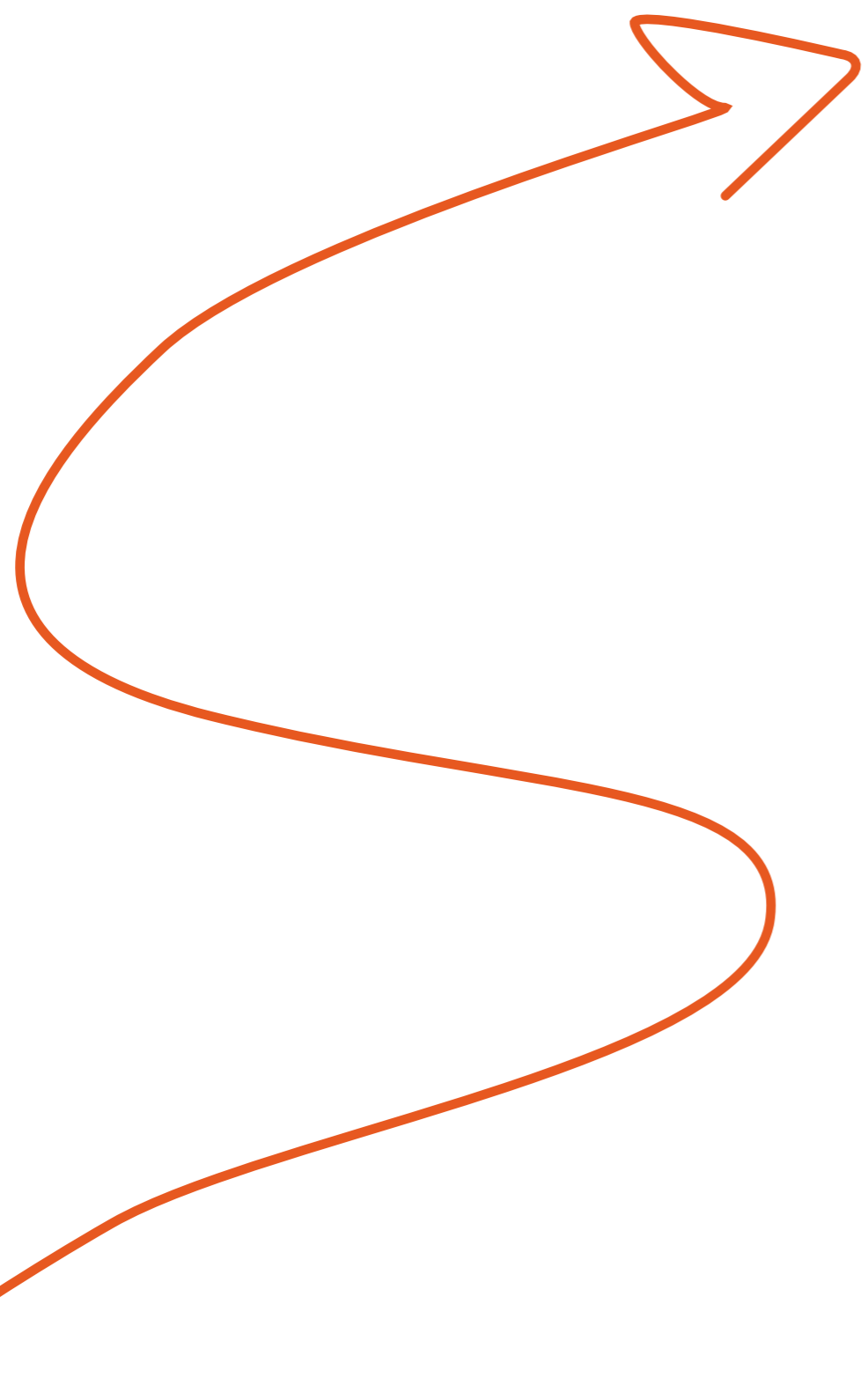

De la răspuns la reziliență

Prezentare generală a impactului activității umanitare
a Plan International în Europa Centrală și de Est

Cuprins

Acronime și abrevieri	5
Prefață	6
Introducere.....	8
Abordare.....	10
Concluzii principale.....	12
Impactul programelor în ECE	14
A. Asistență umanitară directă.....	14
B. Protecția copilului	18
C. Sănătate mintală și sprijin psiho-social.....	22
D. Sănătate sexuală și reproductivă și drepturi	26
E. Violența bazată pe gen	30
F. Educație.....	33
Constatări intersectoriale-cheie.....	37
A. Gen și incluziune.....	37
B. Orientarea către tineri	38
C. Relevanța.....	39
D. Eficiența	40
E. Sustenabilitatea.....	40
Direcții strategice propuse	42
Concluzie.....	44
Mulțumiri	44
Referințe	45
Anexă – Partenerii Plan International pe domenii tematice	46

Acronime și abrevieri

CAY	Copii, adolescenți și tineri
CoC	Promotor al schimbării
ESC	Educație sexuală comprehensivă
OSC	Organizație a societății civile
CVA	Asistență în numerar și cupoane
ECE	Europa Centrală și de Est
VBG	Violență bazată pe gen
GTM	Marker pentru abordarea transformatoare de gen
PSI	Persoană strămutată în interiorul țării
LGBTQIA+	Lesbiene, gay, bisexuali, trans, queer, intersex, asexuali+
SMSPS	Sănătate mintală și sprijin psiho-social
NFIs	Produse nealimentare
ONG	Organizație neguvernamentală
OCA	Evaluarea capacității organizaționale
ODA	Asistență Oficială pentru Dezvoltare
PALS	Educația parentală și abilitățile de viață ale adolescenților
SEA	Exploatare și abuz sexual
SEL	Învățare socio-emoțională
SRHR	Sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente

Prefață

Anastasiia Konovalova

Ministra adjunctă a Educației și Științei a Ucrainei

În februarie 2022 am devenit refugiată, fugind din Ucraina împreună cu fiul meu în vârstă de doi ani. Timp de aproape un an, România a devenit casa noastră și acolo am aflat despre Plan International, organizație care, la propriu, „mi-a salvat viața”. Când spun „mi-a salvat viața”, mă refer la un impact profund care diferențiază Plan International de alte organizații prin abordarea sa față de beneficiari. Dar permiteți-mi să spun întreaga poveste.

Când a avut loc invazia pe scară largă a Ucrainei, lucram ca profesoară, iar întreaga mea viață era dedicată copiilor. Prin urmare, odată ajunși în România, împreună cu colegii mei am început imediat să organizăm activități educaționale pentru copiii ucraineni, ceea ce a dus în cele din urmă la crearea mai multor centre educaționale în întreaga țară. În primele zile de cursuri, în loc de cei 200 de copii așteptați, au venit aproximativ 500. Copiii erau speriați și traumatizați; unii dintre ei sosiseră din Mariupol și trăiseră ocupația, petrecuseră ore întregi în adăposturi antiaeriene, fuseseră martori ai morții și suferiseră de foame. Părinții lor încercau să îi sprijine, la fel ca și noi, profesorii, care eram la rândul nostru refugiați și încercam să ne adaptăm la o nouă realitate.

Centrul nostru din București a fost vizitat de numeroase organizații umanitare, care aduceau dulciuri, rucsacuri inscripționate cu logo-uri, invitau artiști și ofereau sprijin psihologic prin activități precum coloratul. În timp, unii copii au început să vină la școală doar pentru a primi lucruri gratuite și să manifeste comportamente de dependență. Scopul nostru, ca profesori și părinți, era să le cultivăm reziliența și să îi încurajăm să continue să învețe și să se dezvolte, astfel încât să poată avea grijă de ei înșiși.

Prima organizație care ne-a abordat nu doar cu sprijin pentru satisfacerea nevoilor de bază de supraviețuire, ci și cu expertiză tehnică și o înțelegere cuprinzătoare a provocărilor noastre a fost Plan International. Ei au fost primii care ne-au întrebat de ce avem cu adevărat nevoie și ne-au implicat în elaborarea programului, permițându-ne să ne asumăm inițiativa, ajutându-ne totodată să adoptăm o nouă viziune. Era vorba despre demnitate. Nu am fost tratați ca victime ale războiului. Dimpotrivă, ni s-a oferit oportunitatea de a munci, de a ne implica în activități utile și de a ne planifica viitorul.

Plan International și organizațiile partenere locale pe care le-au selectat au reușit să atingă un echilibru

remarcabil între acțiunile rapide, esențiale în situații de urgență, și gândirea strategică pe termen lung. Aceștia au realizat interviuri aprofundate de evaluare a nevoilor nu doar cu profesorii, ci și cu copiii și părinții acestora, dezvoltând soluții rapide. Încă îmi este greu să îmi imaginez cum au reușit să obțină un asemenea rezultat, deoarece, de regulă, un astfel de sprijin necesită timp. Copiii au primit cărți, tablete, mobilier și jucării pentru programele de dezvoltare timpurie. Profesorii au beneficiat de formare în domeniul sănătății mintale și al sprijinului psiho-social (SMSPS), precum și al autoîngrijirii. Totul a fost concentrat pe sprijinirea copiilor și pe protejarea demnității celor care lucrează cu ei. De asemenea, Plan International a sprijinit profesorii să închirieze apartamente și să primească remunerație pentru activitatea lor în centrele educaționale. Una dintre cele mai importante măsuri adoptate de Plan a fost conectarea acestor centre din întreaga Românie într-o rețea, care le-a permis profesorilor să facă schimb de experiență și să se sprijine reciproc. Semințele semănate de organizație continuă să dea roade. Datorită acestei rețele, oamenii pot găsi locuri

de muncă și oportunități de dezvoltare a competențelor, participând la traininguri și conferințe, analizând studii de caz, schimbând bune practici și cultivând un puternic sentiment de comunitate.

Plan m-a ajutat să îmi descopăr forța interioară într-o perioadă extrem de dificilă. M-au ghidat, dar mi-au permis în același timp să îmi asum inițiativa în acest proces. Această experiență m-a inspirat să devin ministru adjunctă Educației. În această funcție, lucrând la reforma educației timpurii, aplic o abordare centrată pe oameni – mai precis, pe individ – în care liderii comunității conduc procesul și iau decizii pe baza propriilor valori, nu doar pentru a satisface nevoi de bază. Scopul nostru este să îi sprijinim în același mod în care Plan ne-a sprijinit pe noi în România. Îmi doresc ca ei să simtă ceea ce am simțit eu, mergând de mână cu Plan – că sunt ascultați, că opinia lor contează și că cineva are grijă de ei.

Sven Coppens

**Director, Europa Centrală și de Est,
Răspunsul la criza umanitară din Ucraina**

La 2 martie 2022, Consiliul Internațional al Plan International a aprobat noi direcții de activitate în Europa Centrală și de Est (ECE), cu scopul de a răspunde consecințelor escaladării războiului din Ucraina după 24 februarie 2022. Criza provocată de război, generată de apariția unui număr mare de refugiați și persoane strămutate în interiorul țării (PSI), a devenit cea mai mare criză umanitară din Europa de la cel de-al Doilea Război Mondial. Începând din februarie 2022, Plan International a stabilit o prezență durabilă în Ucraina și în țările vecine – Moldova, Polonia și România. Acest lucru ne-a permis să reacționăm activ la criza umanitară cauzată de războiul în desfășurare.

Plan International marchează patru ani de răspuns la nevoile umanitare cu care se confruntă populația din Ucraina, precum și la criza migrațională generată de război în Polonia, România și Moldova. Suntem mândri că putem documenta și prezenta impactul răspunsului nostru umanitar în acest raport de impact al programului. Sperăm să putem continua să evidențiem și să abordăm efectele devastatoare ale războiului din Ucraina asupra fetelor, băieților și tinerilor din Ucraina, în toată diversitatea lor.

Încă de la început, noua noastră prezență în ECE a reflectat în mod deliberat angajamentul Plan International față de localizare: bazându-se pe o vastă experiență atât în domeniul umanitar, cât și în cel al dezvoltării, Plan International în ECE a adoptat o abordare localizată, orientată spre parteneri. Datorită parteneriatelor eficiente cu 65 de organizații locale și autorități publice locale, răspunsul Plan International la criza umanitară din Ucraina a ajuns la aproape 1,7 milioane de persoane. Acest raport de evaluare a impactului reprezintă un omagiu sincer adus rezultatelor extraordinare obținute de partenerii noștri umanitari din Ucraina, Moldova, Polonia și România în ultimii patru ani.

Războiul din Ucraina continuă cu aceeași intensitate și pare să nu aibă un sfârșit previzibil. La aproape patru ani de la începutul acestui conflict devastator, copiii din Ucraina continuă să plătească cel mai mare preț. Fiecare nou atac le adâncește trauma și le subminează siguranța, oportunitățile de învățare, protecția, sănătatea mintală și speranțele pentru viitor.

Plan International va continua să își manifeste solidaritatea față de fiecare copil, precum și față de părinții și îngrijitorii afectați de războiul în desfășurare. Indiferent cât timp va fi nevoie.

Refugiații din Ucraina sunt conduși către autobuze pentru continuarea călătoriei către granița poloneză © Plan International

Introducere

Începând cu anul 2022, războiul din Ucraina a transformat profund contextul umanitar din Europa Centrală și de Est (ECE), impunând acțiuni coordonate, localizate și orientate pe gen. În acest context, **Răspunsul la criza umanitară din Ucraina al Plan International** urmărește să consolideze și să aducă valoare adăugată programelor umanitare integrate ale partenerilor din societatea civilă (OSC) din ECE. În mod specific, în cadrul mandatului său umanitar global, Răspunsul Plan International își propune să reducă vulnerabilitățile și riscurile cu care se confruntă refugiații, persoanele strămutate în interiorul țării (PSI) și persoanele afectate de conflict, atât în Ucraina, cât și în țările învecinate. Acesta se concentrează pe consolidarea rezilienței, bunăstării și participării active a fetelor¹, tinerilor și a minorităților sau a grupurilor non-dominante. Prin furnizarea de asistență umanitară directă, care salvează vieți, Plan International urmărește totodată să depășească cadrul intervențiilor imediate de criză, abordând inegalitățile structurale și promovând justiția socială, de gen și economică în ECE.

Plan International a lansat programul său de răspuns la criza migrațională ucraineană imediat după esca-

darea războiului din Ucraina, în februarie 2022, demarând activități în Polonia, Moldova și România. Organizația și-a început activitatea în Ucraina în august 2022 și, de atunci, își dezvoltă, extinde și consolidează treptat programul de răspuns la criza umanitară din Ucraina în cadrul regiunii ECE.

De la începutul activității sale în ECE, obiectivul principal al Plan International în regiune a constat în extinderea și consolidarea programelor integrate ale partenerilor din societatea civilă, prin oferirea acestora a posibilității de a își exercita leadership-ul pe parcursul întregului ciclu al proiectului. Prin menținerea constantă a costurilor partenerilor la un nivel de peste **70%**, abordarea localizată și orientată către parteneri a Plan International a asigurat o furnizare mai rapidă, mai bine adaptată contextului și mai durabilă a asistenței, consolidând în același timp capacitatea pe termen lung a actorilor locali ai societății civile. În perioada 2022–2025, această abordare a permis Plan International să ajungă la peste **1,7 milioane de persoane** prin intermediul a **65 de parteneri** și **87 de proiecte** în **patru țări** (figura 1).

Figura 1 – Acoperirea Plan International pe țări în ECE

¹ Plan International recunoaște genul ca un concept multidimensional, care influențează identitatea și autoexprimarea oamenilor în numeroase moduri, iar identitatea de gen depășește sistemul binar „femeie–bărbat”. Prin urmare, în acest raport, termenul „fete” este utilizat ca termen-umbrelă.

Refugiații din Ucraina debarcă de pe feribot în România după traversarea fluviului Dunărea din Ucraina © Plan International / George Calin

În timp ce nevoile programatice din Ucraina au crescut, asistența globală traversează o perioadă de restrângere. Finanțarea ajutorului umanitar și a asistenței pentru dezvoltare devine din ce în ce mai dificilă la nivel mondial. Potrivit OCDE, Asistența Oficială pentru Dezvoltare (ODA) a scăzut în 2024 cu 7,1% comparativ cu anul 2023. Această evoluție se datorează în principal reducerii contribuțiilor către organizațiile internaționale, precum și diminuării sprijinului pentru Ucraina, scăderii nivelului ajutorului umanitar și reducerii cheltuielilor pentru primirea refugiaților în țările donatoareⁱ.

În timp ce Statele Unite ale Americii au fost cel mai mare donator de asistență internațională, oferind peste 60 de miliarde de dolari în 2024 – ceea ce reprezintă 30% din totalul ODAⁱⁱ, reducerea ajutorului internațional ca urmare a încetării finanțării Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională și a diminuării contribuțiilor altor țări generează îngrijorări majore. În pofida faptului că aproape 300 de milioane de persoane din întreaga lume depind de ajutorul umanitar, numai în anul 2024 s-a înregistrat un deficit de 25 de miliarde de dolari între fondurile necesare pentru acoperirea nevoilor identificate de Organizația Națiunilor Unite, fiind primite doar 51% din contribuții. Pentru anul 2025, deficitul este estimat la 35 de miliarde de dolari, fiind obținute doar 22% din fondurile necesareⁱⁱⁱ.

Aceste evoluții amenință atât furnizarea asistenței umanitare, cât și sustenabilitatea programelor transformatoare din punct de vedere al genului și axate pe lucrul cu tinerii la nivel global. În mod particular, în Ucraina, finanțarea a acoperit 78% din necesar, deficitul ridicându-se la 693 de milioane. Totuși, intrând

în al patrulea an de la escaladare, războiul din Ucraina continuă să provoace suferințe profunde și să amplifice nevoile umanitare de-a lungul liniei frontului și la frontiera de nord^{iv}. Strategia Plan International, asemenea strategiilor altor organizații din ECE și din întreaga lume, va trebui să se adapteze acestor schimbări de context.

Criza umanitară din Ucraina: cifre-cheie^v

- **12,7 milioane de persoane**, sau **36% din populație**, au nevoie de asistență umanitară urgentă în Ucraina
- **3,6 milioane de persoane** sunt estimate a fi PSI în Ucraina
- **5,1 milioane de refugiați** din Ucraina sunt înregistrați în Europa

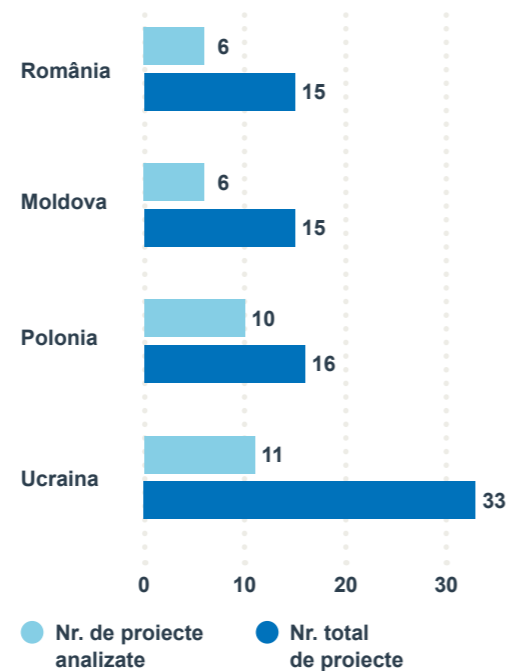
Având în vedere acest moment decisiv, evaluarea impactului programatic al inițiativelor umanitare, integrate și de dezvoltare ale Plan International în Ucraina, Moldova, Polonia și România este de o importanță majoră. O astfel de analiză, care depășește nivelul participanților direcți la programe, va permite Plan International să examineze critic rezultatele programelor sale din regiune începând cu anul 2022. Concluziile vor fi utilizate, de asemenea, pentru a fundamenta următorul proces de elaborare a strategiei regionale a Plan International în ECE.

Abordare

Pentru evaluarea impactului programatic al Plan International în ECE a fost realizată o analiză secundară a datelor. Au fost analizate date calitative provenite din surse disponibile, care acoperă **33 de proiecte** ale Plan International din Ucraina, Moldova, Polonia și România (figura 2). Acestea includ rapoarte de evaluare, rapoarte de monitorizare post-distribuție și evaluări realizate după finalizarea activităților. Pentru triangularea informațiilor, analiza a luat în considerare și rezultatele sondajului privind strategia Plan International pentru anul 2025, precum și concluziile rapoartelor trimestriale elaborate începând cu anul 2023.

A fost realizată o analiză tematică pentru a formula concluzii în șase domenii programatice, care au stat la baza Strategiei de răspuns la criza umanitară din Ucraina pentru perioada 2023–2025 a Plan International (figura 1). Pentru a asigura o abordare sistemică, analiza a fost efectuată în conformitate cu criteriile de evaluare stabilite de Comitetul de Asistență pentru Dezvoltare (CAD) al OCDE^{2vi}. Analiza a luat, de asemenea, în considerare dimensiunea de gen, incluziunea proiectelor, precum și orientarea acestora către tineri.

Figura 2 – Numărul de proiecte analizate, pe țara de implementare a programului

Discuție în cadrul unui panel la lansarea raportului SRHR din București © Plan International

² Criteriile de evaluare ale Comitetului de Asistență pentru Dezvoltare (CAD) al OCDE includ relevanța, coerența, eficiența, eficacitatea, impactul și sustenabilitatea proiectelor.

Figura 1 – Domeniile programatice ale Plan International în ECE

Furnizarea de asistență umanitară imediată pentru salvarea vieților omenești	Îmbunătățirea sistemelor de protecție a copilului	Extinderea accesului la servicii de sănătate mintală și sprijin psihosocial (SMSPS)
Protejarea și promovarea drepturilor în domeniul sănătății sexuale și reproductive (SRHR)	Consolidarea răspunsului la violența bazată pe gen (VBG)	Asigurarea continuității educației formale și non-formale de calitate

Personalul Plan ajută la distribuirea ghiozdanelor copiilor din Ucraina în Moldova © Plan International / Tatiana Sultanova

Notă privind calitatea datelor

Având în vedere caracterul integrat al programelor Plan International în ECE, sursele analizate pentru acest raport au acoperit frecvent mai multe domenii programatice. Este important de recunoscut faptul că analiza realizată în cadrul acestui raport s-a bazat pe calitatea datelor disponibile. Din cauza lipsei datelor cantitative și a evaluărilor sistematice pentru unele proiecte, impactul anumitor intervenții în ECE rămâne neclar.

Acest raport este structurat în două părți principale. Prima parte prezintă evaluarea impactului Plan International în ECE în șase domenii programatice. În cadrul acestei secțiuni sunt sintetizate principalele constatări din rapoartele de cercetare elaborate de Plan International privind ECE începând cu anul 2022, pentru a oferi o imagine de ansamblu asupra nevoilor și provocărilor din fiecare domeniu programatic. A doua parte discută concluziile transversale legate de relevanța, eficiența și sustenabilitatea proiectelor. Sunt abordate, de asemenea, perspectivele asupra abordării Plan International privind egalitatea de gen și incluziunea, precum și asupra abordării orientate către tineri în ECE.

Concluzii principale

Sinteza impactului programatic al Plan International și al partenerilor săi în ECE

Asistență umanitară directă

- Furnizarea de asistență de urgență prin diverse modalități, inclusiv asistență în numerar și cupoane (CVA), a permis Plan International și partenerilor săi să răspundă nevoilor în continuă schimbare ale persoanelor strămutate și refugiaților din Ucraina și din țările gazdă.
- În timp ce intervențiile au vizat în principal satisfacerea nevoilor imediate în ECE, acestea au contribuit și la îmbunătățirea bunăstării și a adaptării sociale a participanților, conducând la o mai bună integrare a PSI și a refugiaților în noile comunități.

și partenerilor să crească nivelul de bunăstare și reziliență emoțională al participanților (persoane strămutate și refugiați), inclusiv al CAY, în Ucraina și în țările gazdă.

- Creșterea bunăstării psihologice a consolidat relațiile interpersonale și integrarea CAY strămutați și a adulților.

Sănătate și drepturi sexuale și reproductive

- Redirecționarea către servicii și furnizarea de servicii directe de către Plan International și parteneri au extins accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă și drepturile aferente (SRHR) în ECE.
- Activitățile de creștere a gradului de conștientizare au oferit, de asemenea, informații esențiale pentru sprijinirea PSI, refugiaților și comunităților gazdă în înțelegerea SRHR și în accesarea serviciilor-cheie din Ucraina și din țările gazdă.

Violență bazată pe gen

- În timp ce furnizarea de informații a crescut nivelul de conștientizare al participanților la proiecte cu privire la riscurile din sfera violenței bazate pe gen (VBG), extinderea serviciilor pentru supraviețuitorii VBG de către Plan International și parteneri a asigurat protecția și siguranța acestora în ECE.
- Mai recent, programele axate pe normele de gen au fost, de asemenea, utilizate pentru a reduce prevalența VBG în Ucraina și în țările care găzduiesc refugiați.

Protecția copilului

- Trimiterea copiilor, adolescenților și tinerilor (CAY) către servicii de sprijin, consolidarea capacității profesioniștilor-cheie din domeniul protecției și abordările axate pe protecție la nivel familial au permis Plan International și partenerilor să creeze un mediu sigur și sănătos din punct de vedere emoțional pentru CAY în ECE.
- Intervențiile de protecție a copilului au contribuit, de asemenea, la integrarea și bunăstarea refugiaților CAY, inclusiv a copiilor cu dizabilități.

Sănătate mintală și sprijin psiho-social

- Intervențiile de sănătate mintală și sprijin psiho-social (SMSPS), sub diferite forme, inclusiv terapie de grup și individuală, au permis Plan International

Prieteni se joacă cu un câine în centrul de cazare pentru persoane strămutate intern din Ucraina © Plan International / Albina Vinar

Educație

- În Ucraina, în timp ce diversele metode introduse de Plan International și parteneri au asigurat participarea CAY la educație în contextul perturbărilor

continue, eforturile de reabilitare a școlilor au îmbunătățit accesul la educație de calitate.

- În țările gazdă, continuarea educației și a activităților sociale a creat spații sigure pentru CAY refugiați, iar cursurile de limbă au contribuit activ la integrarea acestora în comunitățile gazdă.

Concluzii transversale cheie

Gen și incluziune

- Deși eforturile programatice inițiale s-au concentrat exclusiv pe satisfacerea nevoilor specific de gen ale participanților la proiecte, majoritatea proiectelor din ECE în 2025 îndeplinesc criteriile transformatoare de gen.
- Evaluările cuprinzătoare au fost esențiale pentru a asigura faptul că intervențiile includ grupurile vulnerabile din Ucraina și din țările gazdă, dincolo de categoriile de PSI și de refugiați.

Orientare către tineri

- Începând cu anul 2023, Plan International s-a angajat să include în mod intenționat tinerii, conectându-se cu tinerii din ECE și oferindu-le spațiu pentru a-și exprima nevoile și prioritățile.
- Pe parcursul ultimului an, Plan International și-a aprofundat și mai mult orientarea către tineri la nivelul întregului portofoliu regional, realizând o tranziție strategică către o abordare mai structurată și participativă.

Impactul programelor în ECE

A. Asistență umanitară directă³

În toate țările, asistența umanitară oferită de Plan International și partenerii săi s-a caracterizat prin adaptabilitate și printr-o abordare centrată pe demnitate, menită să răspundă atât nevoilor imediate, cât și să sprijine reziliența pe termen lung a persoanelor strămutate și a refugiaților.

De la începutul crizei, Plan International și partenerii săi au pus bazele unor programe solide de asistență în numerar în Ucraina, pentru a răspunde nevoilor în continuă schimbare ale comunităților afectate. Această abordare a permis familiilor beneficiare să își păstreze demnitatea, acoperindu-și nevoile de bază și îmbunătățindu-și stabilitatea financiară. De asemenea, a oferit partenerilor locali posibilitatea de a furniza sprijin într-un mod mai durabil și mai eficient. Deși CVA a fost utilizată în principal pentru acoperirea nevoilor legate de medicamente, alimente și produse de igienă personală, asistența financiară pentru încălzire pe timp de iarnă a contribuit, de asemenea, la îmbunătățirea condițiilor de trai ale familiilor.

507 mil

de persoane au beneficiat de asistență umanitară directă din partea Plan International și a partenerilor săi în ECE.

Despre modalitatea CVA

În anul 2024, Ucraina a fost cel mai mare beneficiar de asistență în numerar la nivel global, primind aproximativ 668 milioane de dolari pentru sprijinirea persoanelor aflate în nevoie.^{vii} Prin furnizarea de numerar sau vouchere, CVA le permite persoanelor aflate în situații de criză să achiziționeze ceea ce le este cel mai necesar, ajutându-le să își recapete controlul asupra propriei vieți, cu demnitate și drept de alegere.^{viii} În conformitate cu Planul Regional de Răspuns la criza migrațională din 2022,^{ix} Plan International a oferit, în total, 5,1 milioane de euro sub formă de CVA refugiaților și comunităților strămutate din Ucraina, Moldova, Polonia și România.

³ Plan International aplică o abordare integrată în activitatea sa umanitară, implementând proiecte în cadrul mai multor domenii programatice. Deși întreaga strategie și portofoliul de proiecte ale Plan International în ECE au caracter umanitar, intervențiile care includ protecția și educația sunt, de asemenea, umanitare și adesea orientate spre salvarea vieților, însă în acest raport ele sunt analizate separat. Prin urmare, această secțiune acoperă asistența umanitară directă, inclusiv CVA, produsele NFIs, precum și serviciile de urgență.

Pe parcursul ultimului an, în **Ucraina**, asistența directă pentru salvarea vieților a rămas o prioritate pentru Plan International și partenerii săi, întrucât războiul a continuat să distrugă viețile copiilor și familiilor. Mecanismele flexibile – inclusiv asistența financiară în scopuri multiple, asistența financiară pentru protecție, sprijinul pentru pregătirea sezonului de iarnă, voucherele pentru reparații, **produsele nealimentare (NFIs)** și microgranturile – au permis familiilor să își satisfacă rapid și eficient nevoile urgente. Aceste intervenții au fost, de asemenea, esențiale pentru consolidarea mecanismelor de adaptare, sprijinirea rezultatelor în domeniul protecției și creșterea autonomiei populației afectate. În zonele în care asistența în numerar nu a fost posibilă, de exemplu în timpul evacuării locuințelor din zonele de linie a frontului, sprijinul necesar a fost oferit sub formă de ajutor în natură.

În țările care găzduiesc refugiați, asistența de urgență, sub diverse forme, a rămas principalul instrument prin care Plan International și partenerii săi au răspuns nevoilor imediate ale refugiaților.

De-a lungul mai multor ani, Plan International Moldova și partenerii săi au distribuit kituri de iarnă, alimente, produse de igienă și CVA, sprijinind în același timp refugiații să navigheze sistemele și să acceseze servicii. Distribuția de vouchere medicale și alimentare s-a dovedit deosebit de eficientă pentru familiile de refugiați, contribuind la satisfacerea nevoilor critice de sănătate și la creșterea securității alimentare. Pe parcursul ultimului an, Plan International a continuat să ofere asistență umanitară în Moldova, furnizând la granițe pachete și servicii de urgență adaptate nevoilor refugiaților din Ucraina.

Despre sprijinul în perioada de iarnă

În cadrul strategiei sale regionale în ECE, Plan International oferă asistență de urgență persoanelor aflate în nevoie. Începând cu luna octombrie, aceasta include sprijin pentru pregătirea sezonului de iarnă, pentru a ajuta oamenii să facă față condițiilor meteorologice aspre. În conformitate cu recomandările grupurilor de lucru privind CVA, o evaluare atentă realizată de echipele naționale și partenerii locali asigură selectarea celei mai potrivite modalități (respectiv ajutor în natură sau asistență financiară) pentru a răspunde nevoilor participanților la proiecte.

În **România**, partenerii Plan International au asigurat sprijin atât pentru refugiați, cât și pentru comunitățile gazdă, prin adăposturi de urgență și asistență mobilă, răspunzând nevoilor de bază și facilitând integrarea. Adăpostul de urgență din București a reprezentat primul punct de sosire pentru familiile care intrau în România, iar echipa mobilă a oferit sprijin refugiaților cazați în locuințe private, distribuind alimente și NFIs, furnizând servicii sociale și oferind asistență pentru documentație și orientare în sistemul social românesc. Facilitatorii comunitari și ofițerii de informare au sprijinit, de asemenea, refugiații să se înregistreze în centrele comunitare, să acceseze servicii și trimeri către servicii, precum și

O mamă și fiica ei caută haine în depozitul Moldova for Peace © Plan International

să primească consiliere privind protecția temporară și serviciile medicale. Deși au fost distribuite și vouchere alimentare, multiplele forme de asistență umanitară oferite de parteneri în România au fost deosebit de importante într-un context în care majoritatea organizațiilor furnizau exclusiv ajutor alimentar.

În final, în **Polonia**, Plan International și-a adaptat programele împreună cu partenerii pentru a reflecta schimbările din contextul umanitar. Inițial, intervențiile s-au concentrat pe asistență de urgență, sprijin financiar și NFIs pentru a răspunde nevoilor imediate ale refugiaților. În timp ce Plan International și partenerii au continuat să ofere CVA și kituri de igienă, din 2024 numărul refugiaților care soseau în Polonia s-a stabilizat. În consecință, Plan International s-a reorientat către sprijin pe termen mediu, punând accent pe accesul la servicii, locuințe, educație și sprijin pe termen lung în domeniul SMSPS. Această tranziție a asigurat menținerea relevanței și a impactului într-un context umanitar în continuă schimbare în Polonia.

În timp ce intervențiile umanitare ale Plan International și ale partenerilor săi au fost orientate în principal către satisfacerea nevoilor imediate în ECE, acestea au contribuit și la creșterea bunăstării participanților și la adaptarea lor socială, facilitând integrarea PSI și a refugiaților în noile comunități. De exemplu, datele colectate în proiectele din **Ucraina** arată că îmbunătățirea accesului la servicii de bază, resurse și condiții de viață mai stabile a consolidat coeziunea socială și implicarea comunitară. În mod similar, intervențiile integrate din educație din **Polonia** și **România** au contribuit la integrarea și bunăstarea familiilor de refugiați, oferind activități care au facilitat adoptarea unui mod de viață cât mai apropiat de normal. Participarea copiilor la activități educaționale le-a permis părinților să caute oportunități de angajare. În pofida dificultăților asociate relocării, familiile au reușit să își recapete un sentiment de stabilitate în viața de zi cu zi.

O mamă și fiica ei au găsit sprijin la centrul de integrare HumanDoc din Polonia © Plan International

Ce am învățat din cercetările Plan International privind asistența umanitară⁴

Deși mecanismele de feedback există în toate proiectele Plan International din ECE, înțelegerea barierelor potențiale în raportarea exploatare și abuz sexual (SEA) este esențială, mai ales în contextul în care războiul din Ucraina a crescut vulnerabilitatea refugiaților ucraineni la VBG și la SEA în țările învecinate.

Potrivit unui studiu realizat în 2025 de Plan International, CARE și Comitetul Internațional de Salvare (IRC) în **Polonia**,^{*} refugiații din Ucraina adesea nu consideră raportarea cazurilor de SEA o prioritate atunci când primesc asistență, deoarece acordă prioritate nevoilor de bază pentru supraviețuire. Rezultatele cercetării indică faptul că teama de a pierde accesul la servicii prevalează asupra preocupărilor legate de siguranță, parțial din cauza normelor sociale și a tabu-urilor asociate violenței. De asemenea, nivelul redus de conștientizare privind dezechilibrele de putere din timpul distribuirii ajutorului complică suplimentar situația, subliniind necesitatea ca personalul umanitar să își îmbunătățească înțelegerea acestor dinamici în ECE.

Întrucât refugiații din Ucraina, în general, nu sunt conștienți de riscurile de SEA care pot apărea ca urmare a comportamentelor inadecvate ale personalului umanitar, prevenția ar trebui să fie obiectivul principal pentru depășirea barierelor în calea raportării. Prin urmare, cercetarea arată că raportarea unor astfel de cazuri poate fi încurajată prin:

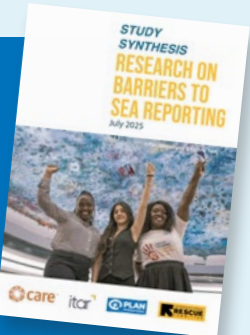
- Creșterea nivelului de conștientizare privind drepturile, posibilitățile de raportare și mecanismele disponibile pentru beneficiarii asistenței;
- Îmbunătățirea accesibilității mecanismelor de raportare (respectiv simplificarea acestora, utilizarea limbii adecvate, existența mai multor puncte de acces digitale și fizice) și a confidențialității;
- Demonstrarea asumării responsabilității în mecanismele și procesele existente.

Doriți să aflați mai multe despre nivelul scăzut de raportare a cazurilor de SEA în Polonia?

Consultați următorul raport:

Study Synthesis:
Research on Barriers
to SEA Reporting
(Iulie 2025)

Personalul Plan vizitează un centru informal de primire aproape de granița Poloniei cu Ucraina © Plan International

⁴ Această subsecțiune, precum și subsecțiunile similare incluse în capitolele următoare, sintetizează rezultatele proiectelor de cercetare desfășurate de Plan International în ECE.

B. Protecția copilului

Activitatea Plan International și a partenerilor săi în domeniul protecției copilului în ECE se concentrează pe consolidarea sistemelor, creșterea capacității actorilor locali și asigurarea unui sprijin individualizat pentru copiii vulnerabili. În Ucraina și în țările care găzduiesc refugiați, intervențiile au fost concepute pentru a crea un mediu mai sigur și mai incluziv pentru CAY.

191 mil

de persoane au participat în programele de protecție a copilului implementate de Plan International și partenerii săi în ECE.

Intervențiile Plan International și ale partenerilor în domeniul protecției copilului au permis direcționarea CAY către servicii de sprijin. În **Ucraina**, partenerii au jucat un rol esențial în consolidarea mecanismelor de management al cazurilor și de referire. Aceste sisteme au permis serviciilor publice și organizațiilor neguvernamentale (ONG) să identifice și să sprijine copiii aflați în situații de risc – inclusiv copiii strămutați, copiii cu dizabilități sau copiii aflați sub tutelă – prin furnizarea unui sprijin continuu și individualizat. Prin identificarea și abordarea nevoilor specifice ale copiilor, acest sprijin a redus riscurile ce țin de protecție și a contribuit la bunăstarea și incluziunea lor socială.

În țările gazdă, Plan International a consolidat, de asemenea, mecanismele de management al cazurilor și de referire. De exemplu, în Moldova, Plan International a sprijinit implementarea bazei de date naționale Primero+ prin intermediul unui partener local. Aceasta a permis înregistrarea sistematică și gestionarea cazurilor copiilor aflați în situații de risc, inclusiv copii refugiați neînsoțiți, copii cu documente deteriorate, copii cu dizabilități sau cu îngrijitori cu dizabilități, precum și copii separați de familie ca măsură de protecție.

În mod similar, în **Polonia**, Plan International a colaborat cu organizații de referință în domeniul protecției copilului pentru a sprijini sisteme suprasolicitate. Serviciile au fost furnizate prin centre recreative, instituții și linii telefonice de asistență, inclusiv sprijin în limba ucraineană, cu programe multiculturale și management al cazurilor care au răspuns atât nevoilor imediate, cât și celor pe termen lung. De asemenea, în **România**,

partenerii Plan International nu doar că au abordat direct nevoile nesatisfăcute ale celor mai vulnerabili copii și îngrijitori, ci au colaborat și cu autoritățile, atrăgând atenția asupra cazurilor de încălcare a drepturilor copilului.

Consolidarea capacității profesioniștilor-cheie din domeniul protecției a contribuit, de asemenea, la crearea unui mediu protector pentru CAY. Datele colectate în cadrul unui proiect implementat în **Ucraina** până la jumătatea anului 2024 indică faptul că formările privind standardele minime de protecție a copilului și programul **Plan International Educația parentală și abilitățile de viață ale adolescenților (PALS)** au crescut nivelul de conștientizare al specialiștilor care activează în instituții de învățământ, servicii sociale, organizații comunitare și autorități publice din regiunea Donețk. Aceste formări au aprofundat cunoștințele profesioniștilor privind conceptele-cheie de protecție în contextul crizei umanitare din Ucraina și au contribuit la dezvoltarea competențelor care le sporesc reziliența profesională. Pentru a consolida cooperarea în domeniul protecției copilului în Ucraina, această abordare a fost completată prin întâlniri și mese rotunde cu autoritățile locale. În ultimul an, Plan International și partenerii săi au implementat, de asemenea, diverse programe de consolidare a capacităților, inclusiv formări pentru asistenți sociali privind managementul cazurilor în contexte de conflict.

Despre programul PALS al Plan International

Programul global PALS al Plan International sprijină adolescenții și îngrijitorii acestora în situații de urgență și în contexte de criză prelungită. Programul își propune să ofere adolescenților cu vârste cuprinse între 10 și 19 ani, precum și îngrijitorilor lor, informațiile, competențele și resursele necesare pentru a susține sănătatea, siguranța și bunăstarea adolescenților în situații de criză.^{xi}

În țările gazdă, formările desfășurate de Plan International și partenerii săi pentru specialiști au consolidat, de asemenea, capacitatea umană și instituțională de a răspunde mai eficient nevoilor de

Un tată se joacă cu fiul său la un eveniment organizat pentru a marca prima Zi Internațională a Jocului © Plan International

protecție ale refugiaților din Ucraina. În **Moldova**, formările implementate prin intermediul partenerilor au vizat acoperirea lacunelor de capacitate profesională, în special în contextul creșterea rapidă a numărului de angajați din domeniul protecției copilului în 2023 și 2024. Partenerii au sprijinit specialiștii nou-numiți în managementul cazurilor și coordonarea interinstituțională, ajutându-i să dobândească claritatea procedurală necesară pentru luarea deciziilor zilnice.

Partenerii Plan International au oferit, de asemenea, sprijin Ministerului Muncii și Protecției Sociale din Moldova în implementarea reformei sistemului de asistență socială în anul 2023. Aceasta a inclus activități ample de

consolidare a capacităților pentru personalul din domeniul protecției copilului și pentru asistenții sociali de la diferite niveluri. În cele din urmă, formările privind mecanismele de feedback orientate către copii au consolidat capacitatea organizațiilor care lucrează cu refugiați din Ucraina și cu comunități vulnerabile din Moldova.

În **Polonia**, traducerea și implementarea de către Plan International a ghidului privind mecanismul de feedback orientat către copii au fost, de asemenea, esențiale pentru localizarea standardelor globale și pentru consolidarea responsabilității comune în vederea îmbunătățirii practicilor de protecție la nivel național. Un partener al Plan International a implemen-

tat totodată intervenții menite să introducă standarde de protecție a copilului în spitale și cluburi sportive, în strânsă aliniere cu prioritățile naționale stabilite prin Legea Kamilek din 2024, care a consolidat standardele de protecție a copilului în organizațiile ce lucrează cu minori. Această inițiativă a reprezentat un răspuns direct la lacunele instituționale existente în implementarea acestor cerințe legislative. Prin instruirea a peste 900 de cadre medicale și 98 de cluburi sportive, proiectul a consolidat gradul de pregătire instituțională și a oferit instrumente practice pentru respectarea noilor standarde.

Abordările de protecție la nivel de familie pentru comunitățile gazdă și comunitățile de refugiați au jucat, de asemenea, un rol important în crearea unui mediu emoțional sănătos pentru CAY. În cadrul intervențiilor implementate de parteneri în **România** și **Moldova**, activitățile de formare – inclusiv sesiunile PALS pentru îngrijitori – au îmbunătățit relațiile atât în familiile gazdă, cât și în familiile de refugiați. Dezvoltarea competențelor socio-emoționale în cadrul sesiunilor a contribuit la creșterea bunăstării psiho-sociale a îngrijitorilor. Rețelele create în urma acestor activități s-au transformat, de asemenea, în sisteme durabile de sprijin reciproc pentru schimb de sfaturi, experiențe culturale și susținere emoțională. În ambele țări, centrele comunitare în care s-au desfășurat sesiunile au devenit spații informale de întâlnire pentru familiile gazdă și familiile de refugiați, facilitând crearea de noi rețele de sprijin.

Astfel, dincolo de sisteme și formare, intervențiile de protecție a copilului implementate de Plan International și parteneri au contribuit la integrare și bunăstare prin educație non-formală și inițiative de asigurare a mijloacelor de trai. De exemplu, în **România**, datele indică faptul că activitățile axate pe dezvoltarea leadershipului, a abilităților de viață și a coeziunii sociale au contribuit la creșterea autonomiei tinerilor din comunitățile de refugiați și din comunitățile gazdă. Crearea de spații orientate către adolescenți a oferit un mediu sigur pentru învățare și interacțiune, sporind încrederea în sine, abilitățile de comunicare și integrarea socială a tinerilor. În mod similar, intervențiile integrate de protecție a copilului din Polonia au demonstrat valoarea integrării practicilor de Învățare Socio-Emoțională (SEL) în sistemul educațional polonez. Această abordare nu doar că a favorizat un mediu mai coeziv pentru adolescenții ucraineni și polonezi, ci a contribuit și la bunăstarea acestora, precum și la reziliența emoțională și socială.

Răspuns la nevoile specifice ale CAY prin programe integrate

În timp ce abordarea Plan International în domeniul protecției copilului susține atât trimiterea către servicii, cât și furnizarea directă a acestora, intervențiile integrează frecvent componente educaționale sau de SMSPS pentru a răspunde nevoilor CAY din Ucraina. De exemplu, intervențiile-cheie includ sprijinirea CAY pentru continuarea școlarizării, participarea la cursuri online și integrarea SEL sau a cursurilor de limbă în curriculumul lor. Sunt incluse, de asemenea, sesiuni de sprijin psiho-social și dezvoltare a abilităților de viață, pentru a le oferi resursele necesare creșterii bunăstării psihologice.

Este important de subliniat faptul că intervențiile de protecție a copilului au contribuit și la integrarea copiilor cu dizabilități în noile lor comunități.

De exemplu, în **Ucraina**, partenerii au sprijinit crearea de centre de resurse incluzive pentru a răspunde nevoilor copiilor cu cerințe speciale și pentru a promova o abordare mai incluzivă a furnizării serviciilor sociale. Aceste centre au oferit sprijin atât copiilor, cât și îngrijitorilor acestora, asigurând asistență financiară necesară pentru evaluări medicale, materiale educaționale și servicii specializate, inclusiv terapie logopedică. Intervențiile au finanțat, de asemenea, asistenți sociali pentru furnizarea de servicii la domiciliu, îmbunătățind semnificativ calitatea vieții familiilor.

În mod similar, în **Polonia**, partenerii au contribuit la crearea unui mediu incluziv pentru copiii refugiați din Ucraina cu dizabilități. Prin adaptarea intervențiilor la nevoile copiilor, prin intermediul unor spații sigure denumite *Spynkas*, copiii cu dizabilități din Ucraina au dobândit un sentiment de normalitate, interacționând cu alți copii ucraineni⁵. Alte intervenții din Polonia au dezvoltat o abordare multidisciplinară și integrată pentru a asigura îngrijire individualizată copiilor cu dizabilități din Ucraina și Polonia. Colaborarea dintre specialiști a dus la îmbunătățirea abilităților de comunicare și motorii, iar consilierii familiari au jucat un rol important în reducerea izolării copiilor refugiați, sprijinind integrarea acestora în școlile poloneze.

5 Până în aprilie 2024, proiectul „Spynkas” al Plan International din Polonia a oferit spații sigure de sprijin pentru copiii refugiați din Ucraina cu dizabilități. Spynkas a combinat îngrijirea copiilor cu accesul la servicii specializate în limba ucraineană, pentru a răspunde nevoilor tuturor copiilor, indiferent de dizabilitate sau diagnostic.

Ce am învățat din cercetările Plan International privind protecția copilului

Escaladarea războiului din Ucraina a afectat profund sentimentul de siguranță și securitate al adolescenților, băieților și fetelor, precum și al îngrijitorilor acestora. Cu toate acestea, așa cum arată cercetările Plan International,^{xii} provocările legate de protecția copiilor care trăiesc în Ucraina diferă de cele cu care se confruntă copiii aflați în țările gazdă.

Principalele riscuri de securitate în Ucraina

În **Ucraina**, principala sursă de îngrijorare este amenințarea la adresa siguranței personale cauzată de bombardamente și de violența direct asociată războiului. Pericolul bombardamentelor afectează sănătatea fizică și psihologică a adolescenților, iar instabilitatea generată de escaladarea conflictului le limitează semnificativ libertatea de mișcare. Conform cercetărilor Plan International, sentimentul de siguranță al adolescenților din Ucraina este afectat și de creșterea poverii asupra îngrijitorilor, în special asupra mamelor singure. În unele cazuri, îngrijitorii sunt nevoiți să prioritizeze satisfacerea nevoilor de bază ale adolescenților în detrimentul supravegherii acestora. Reducerea supravegherii din partea adulților crește riscul de accidente și expune adolescenții la pericole pe care este posibil să nu le poată gestiona singuri.

Riscuri sporite în domeniul protecției copilului pentru grupurile vulnerabile din ECE

Cercetările Plan International în ECE subliniază, de asemenea, faptul că anumite grupuri – în special minorii neînsoțiți, adolescenții cu dizabilități și fetele din minorități etnice, precum comunitatea romă – se confruntă cu riscuri sporite în domeniul protecției. Pe măsură ce războiul adâncește vulnerabilitățile existente, acești adolescenți se confruntă cu multiple riscuri, inclusiv destrămarea sistemelor de sprijin și diverse forme de violență.

În **Ucraina**, adolescenții cu dizabilități se confruntă cu provocări majore de securitate generate de război, precum dificultăți în accesarea unor locuințe sigure și în participarea la evacuări necesare pentru protecția lor. În **Polonia**, copiii refugiați cu dizabilități și familiile acestora se confruntă cu o dublă stigmatizare. În timp ce comportamentele asociate dizabilității pot fi uneori percepute ca dificile sau problematice, mulți dintre acești copii și familiile lor se confruntă, de asemenea, cu discriminare din cauza statutului de refugiat, ceea

ce îngreunează eforturile îngrijitorilor de a răspunde nevoilor copiilor și de a le oferi îngrijirea adecvată.

În plus, concluziile Plan International arată că escaladarea războiului a accentuat vulnerabilitățile existente ale **membrilor comunității LGBTQIA+** din **Ucraina**. Unele persoane pot ezita să își dezvăluie identitatea de gen sau orientarea sexuală din teama stigmatizării și discriminării și se pot confrunța cu dificultăți în găsirea unui adăpost, în accesarea bunurilor de primă necesitate și a serviciilor incluzive.

Reprezentarea intereselor tinerilor

Adolescenții sunt, în general, excluși din procesele de luare a deciziilor, inclusiv din deciziile legate de strămutare în contextul crizei, ceea ce îi face să se simtă marginalizați în cadrul deciziilor familiale. Din cauza presiunii, stresului și anxietății generate de război, familiile raportează că îngrijitorii sunt adesea nevoiți să ia decizii rapide pentru a asigura bunăstarea familiei. În consecință, deciziile-cheie sunt uneori luate fără consultarea adolescenților.

În pofida participării și puterii decizionale limitate, consultările Plan International cu tinerii arată că aceștia își doresc să se implice activ în reconstrucția și redresarea țării lor. Tinerii au opinii clare privind refacerea economiei, a infrastructurii energetice, a spitalelor, locuințelor, locurilor de muncă și școlilor din Ucraina.

Doriți să aflați mai multe despre nevoile și provocările din domeniul protecției copilului în ECE?

Consultați următoarele rapoarte:

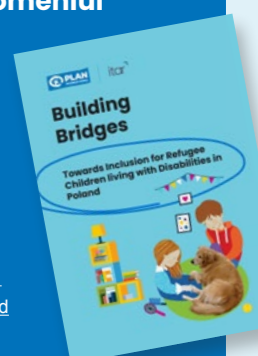
[Young People on the War in Ukraine \(Iunie 2023\)](#)

[Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania \(Iunie 2024\)](#)

[Building Bridges: Towards Inclusion for Refugee Children living with Disabilities in Poland \(octombrie 2024\)](#)

C. Sănătate mintală și sprijin psiho-social

Pe întreg teritoriul ECE, Plan International și partenerii săi au extins semnificativ accesul la servicii de SMSPS. Prin combinarea furnizării de servicii directe cu consolidarea capacităților locale, partenerii din domeniul SMSPS au contribuit la abordarea traumelor asociate strămutării, oferind oamenilor posibilitatea de a-și recăpăta stima de sine și de a-și dezvolta mecanisme eficiente de adaptare.

50 mil

de persoane au participat în **programele SMSPS** implementate de Plan International și partenerii săi în ECE.

Consolidarea capacităților locale a fost esențială pentru asigurarea implementării durabile a intervențiilor SMSPS la nivel comunitar în ECE. De exemplu, în Ucraina, partenerii Plan International au crescut nivelul de cunoștințe și capacitatea tinerilor psihologi, în special a celor care lucrează în școli. Acest lucru a permis nu doar furnizarea unui sprijin psihologic eficient copiilor care aveau nevoie de acesta în mediul școlar, ci și extinderea durabilă a accesului la servicii. Formarea profesorilor pentru furnizarea de servicii SMSPS și pentru sprijinirea copiilor în școli a sporit, de asemenea, capacitatea cadrelor didactice de a implica elevii și de a construi relații pozitive, iar sprijinul psihologic oferit acestora a contribuit la reducerea nivelului de epuizare profesională. În plus, intervențiile din Ucraina au facilitat implementarea programelor PALS și „Parenting sub Presiune” ale Plan International prin formarea de facilitatori pentru implementarea acestor programe în regiunile cu cele mai mari nevoi.

În Ucraina, terapia de grup și cea individuală, furnizate prin intermediul partenerilor, au ajutat copiii să își dezvolte reziliența emoțională în contextul conflictului în desfășurare. Intervențiile partenerilor au contribuit la îmbunătățirea serviciilor de sprijin psiho-social în școli, la o mai bună reglare emoțională, la reducerea fricii și anxietății și la consolidarea gândirii pozitive în rândul copiilor. Mediul de susținere și mentoratul specialiștilor, combinate cu activități precum exercițiile de respirație și art-terapia, au îmbunătățit și mai mult capacitatea copiilor de a-și gestiona con-

structiv emoțiile. În ultimul an, Plan International și partenerii săi au continuat să acorde o atenție deosebită SMSPS în Ucraina. Intervențiile – inclusiv sesiuni țintite pentru copii, consiliere individuală și activități psihologice de grup – au permis abordarea proceselor de doliu și a pierderilor ireversibile, atât pentru copii, cât și pentru familiile acestora.

Abordarea Plan International privind SMSPS în ECE

Prevalența tulburărilor de sănătate mintală în rândul populației afectate de conflict este estimată la aproximativ **22,1%**,^{xiii} ceea ce subliniază nevoia acută de sprijin în contexte de conflict. Persoanele afectate de războiul din Ucraina sunt deosebit de vulnerabile din cauza stresului constant, a violenței și a anxietății, necesitând intervenții specializate. În ECE, Plan International acordă prioritate unei abordări holistice, pe parcursul întregului ciclu de viață, asigurând accesul tuturor participanților la proiecte, partenerilor și angajaților la servicii adecvate de SMSPS.

Intervențiile SMSPS, implementate în diverse forme, au îmbunătățit, de asemenea, starea de bine a participanților, atât din rândul refugiaților, cât și al comunităților gazdă din țările care găzduiesc refugiați. În **Polonia**, partenerii au adaptat serviciile pentru copii și femei. Serviciile – care au inclus terapie, activități artistice și sportive, precum și rețele de sprijin între egali – au contribuit la reducerea stresului și la îmbunătățirea stării generale de bine. A fost instituit și un sistem de trimitere către servicii specializate pentru cazurile complexe, inclusiv pentru supraviețuitorii VBG, cu servicii disponibile în limbile ucraineană și rusă.

În mod similar, în **Moldova**, partenerii au furnizat servicii SMSPS prin sesiuni individuale și de grup, ateliere de art-terapia și activități de coeziune socială. Intervențiile de SEL și de prim ajutor psihologic pentru comunitățile gazdă și comunitățile de refugiați au oferit spații sigure pentru CAY, unde aceștia și-au putut

Copiii participă la o activitate de grup MHPSS în Ucraina © Voices of Children

exprima emoțiile și au putut dezvolta strategii eficiente de adaptare. Deși partenerii au sprijinit și trimiterea copiilor aflați în situații de risc către servicii adecvate și furnizarea de asistență socială, intervențiile menționate au contribuit semnificativ la reducerea stresului și la îmbunătățirea stării emoționale în ambele grupuri.

În **România**, intervențiile SMSPS au permis, de asemenea, CAY să acceseze terapie pentru procesarea traumei și dezvoltarea strategiilor de adaptare. De exemplu, partenerii au oferit sprijin adolescenților ucraineni și români prin spații de tineret cu acces zilnic și programe orientate spre traumă. Aceste intervenții au ajutat la abordarea unor dificultăți emoționale precum anxietatea, sentimentul de vinovăție și fragmentarea identității, în special în rândul băieților.

Pe lângă CAY, intervențiile au vizat și bunăstarea psiho-socială a adulților. De exemplu, în **România**, părinții au beneficiat de sprijin pentru reducerea stresului și pentru îmbunătățirea stării de bine și a comunicării cu copiii. Având în vedere provocările financiare, birocratice și sociale cu care s-au confruntat devenind capi de gospodărie, sprijinul psihologic continuu a fost deosebit de valoros pentru femeile cu copii, contribuind la dezvoltarea unor mecanisme sănătoase de adaptare.

Îmbunătățirea bunăstării psiho-sociale a condus, de asemenea, la relații interpersonale mai bune și la o integrare sporită a CAY strămutați și a adulților. De

exemplu, în cadrul unui proiect implementat în școlile din **Ucraina**, activitățile de grup au încurajat deschiderea copiilor și disponibilitatea acestora de a comunica, îmbunătățind relațiile cu colegii și prietenii. În mod similar, un proiect care a oferit copiilor din Ucraina kituri de art-terapia a avut un impact pozitiv asupra relațiilor familiale, contribuind la bunăstarea copiilor și creând oportunități pentru îngrijitori și copii de a petrece timp de calitate împreună. În ultimul an, implementarea formării PALS a oferit sprijin suplimentar părinților și copiilor în consolidarea relațiilor și în utilizarea unor mecanisme sănătoase de adaptare pentru comunicare în condițiile presiunii ridicate generate de război.

În țările care găzduiesc refugiați, intervențiile de SMSPS au contribuit, de asemenea, la coeziunea socială și la integrarea refugiaților în noile comunități. Sesiunile de SMSPS destinate femeilor refugiate din Ucraina în **Polonia** au contribuit la bunăstarea lor psihologică. Aceste sesiuni nu doar că le-au încurajat să împărtășească cunoștințele dobândite în cadrul familiilor lor, ci au sprijinit și integrarea femeilor prin crearea de sisteme de sprijin împreună cu alte refugiate și cu femei din comunitățile poloneze. În **Moldova** și **România**, crearea unor spații sigure pentru comunicare deschisă în cadrul sesiunilor de grup SMSPS sau al activităților interculturale – precum atelierele culinare și art-terapia – a favorizat dezvoltarea unui sentiment de solidaritate între comunitățile gazdă și comunitățile de refugiați.

Ce am învățat din cercetările Plan International privind SMSPS

Războiul prelungit din Ucraina a afectat grav sănătatea mintală și bunăstarea psiho-socială a CAY. Așa cum indică cercetările Plan International^{xiv}, povara emoțională asociată cu strămutarea, pierderea membrilor familiei și a prietenilor, precum și întreruperea educației a avut un impact profund asupra CAY din Ucraina.

Stres și anxietate generate de experiențele de război

Rezultatele cercetărilor Plan International în țările din ECE arată că adolescenții din **Ucraina** prezintă semne de **traume psihologice persistente** ca urmare a experiențelor de război, inclusiv niveluri ridicate de stres și anxietate, tulburări de somn și fluctuații ale stării emoționale. Adolescenții din zonele supuse atacurilor sau situate în proximitatea liniei frontului suferă profund din cauza **amenințării constante a pericolului**. Stresul și îngrijorarea continuă au crescut nivelul de tensiune emoțională. Deși depășirea acestor dificultăți necesită adesea sprijin psihologic specializat, adolescenții și îngrijitorii raportează un deficit semnificativ de acces la servicii adecvate de sănătate mintală în Ucraina.

În țările gazdă, mulți adolescenți raportează un nivel **crescut de stres și presiune** emoțională din cauza faptului că membri ai familiei lor au rămas în Ucraina. Numeroși copii din Ucraina indică stres în viața de zi cu zi și îngrijorări legate de problemele financiare și de locuire ale familiilor lor. În cazul băieților adolescenți, preocupările legate de supraviețuirea personală și așteptările societății amplifică stresul emoțional.

Provocări pentru grupurile vulnerabile

Cercetările realizate de Plan International arată că **adolescenții cu dizabilități** afectați de război se confruntă cu niveluri crescute de stres și anxietate din cauza barierelor existente, precum izolarea socială și capacitatea limitată a instituțiilor de a oferi sprijin specializat. Disfuncționalitățile cauzate de război în sistemele de sprijin continuu, rețelele sociale și serviciile esențiale – cum ar fi sesiunile regulate de terapie – pot avea un impact negativ asupra sănătății lor mintale.

Adolescenții din comunitatea LGBTQIA+ se confruntă, de asemenea, cu provocări psiho-sociale specifice, amplificate de ostilitatea existentă încă dinainte de izbucnirea războiului. Teama de stigmatizare și discriminare poate împiedica adolescenții să solicite sprijin în domeniul sănătății mintale și poate accentua

sentimentul de izolare și mecanismele de adaptare nocive.

În plus, potrivit tinerilor care au participat la cercetarea Plan International privind reconstrucția și redresarea Ucrainei, **soldații și veteranii** au, de asemenea, o nevoie urgentă de sprijin în domeniul sănătății mintale și al sprijinului psiho-social. Reintegrarea în viața cotidiană va fi extrem de dificilă pentru militari, iar implementarea programelor de reintegrare va fi esențială pentru sprijinirea atât a veteranilor, cât și a familiilor acestora.

Dificultăți pentru adolescenți în țările gazdă

În timp ce la începutul răspunsului la criza refugiaților din Ucraina aceștia au fost primiți foarte călduros în țările gazdă, **sentimentele anti-migrație** cresc într-un ritm alarmant. În acest context, rezultatele cercetărilor Plan International arată că adolescentele strămutate în **România** și **Polonia** devin tot mai frecvent ținte ale urii și hărțuirii pe criterii de naționalitate. Diferențele culturale și de mentalitate din țările gazdă influențează, de asemenea, integrarea acestora. De exemplu, adolescentele din Polonia resimt o izolare accentuată față de colegile lor din comunitățile locale din cauza barierelor lingvistice și a diferențelor culturale.

În mod similar, strămutarea a distrus relațiile de prietenie și grupurile de egali, iar mulți băieți adolescenți și tineri întâmpină dificultăți în a stabili noi legături din cauza **barierelor lingvistice, diferențelor culturale și distanțării emoționale**. Unii dintre ei raportează sentimente de vinovăție ale supraviețuitorului, percepându-se ca fiind privilegiați în comparație cu colegii lor rămași în Ucraina. În timp ce unii tineri se simt confortabil și în siguranță în țările gazdă, alții se confruntă cu o ostilitate și o presiune tot mai mare care îi determină să ia în considerare întoarcerea în Ucraina, în pofida riscurilor.

Mecanisme de adaptare utilizate de adolescenți

Familia și prietenii pot contribui la reducerea anxietății adolescenților, deoarece un **mediu social de sprijin** oferă confort emoțional. Pentru a face față realității dure a războiului și pentru a-și crea un sentiment de normalitate și calm, adolescenții se implică în activități precum lectura, ascultarea muzicii, desenul, sportul și plimbările în aer liber cu prietenii.

Cu toate acestea, potrivit cercetărilor Plan International, adolescenții recurg și la **mecanisme de adap-**

tare dăunătoare ca răspuns la stresul și anxietatea generate de escaladarea războiului. De exemplu, în **Ucraina**, îngrijitorii au raportat o creștere vizibilă a utilizării țigărilor electronice și a timpului petrecut online. Băieții adolescenți pot, de asemenea, să se izoleze social, să adopte comportamente riscante sau să consume alcool și să joace jocuri online ca formă de evadare din realitate. Acest lucru evidențiază necesitatea intervențiilor în domeniul SMSPS care să ofere alternative mai sănătoase pentru gestionarea stresului.

Bariere în accesul la servicii SMSPS

Lipsa informațiilor accesibile privind serviciile gratuite de sănătate mintală și constrângerile financiare asociate cu sprijinul psihologic privat reprezintă bariere frecvente care îi împiedică pe adolescenți să știe unde să solicite ajutor, atât în Ucraina, cât și în țările gazdă. Totuși, băieții adolescenți și tinerii se confruntă cu obstacole sociale și culturale suplimentare în accesarea serviciilor SMSPS. Întrucât **normele tradiționale ale masculinității** descurajează vulnerabilitatea și comportamentele de căutare a ajutorului, mulți își reprimă emoțiile pentru a nu părea slabi, accentuându-și astfel izolarea și reticența de a apela la sprijin psihologic.

Doriți să aflați mai multe despre nevoile și provocările din domeniul SMSPS în ECE?

Consultați următoarele rapoarte:

[Young People on the War in Ukraine \(Iunie 2023\)](#)

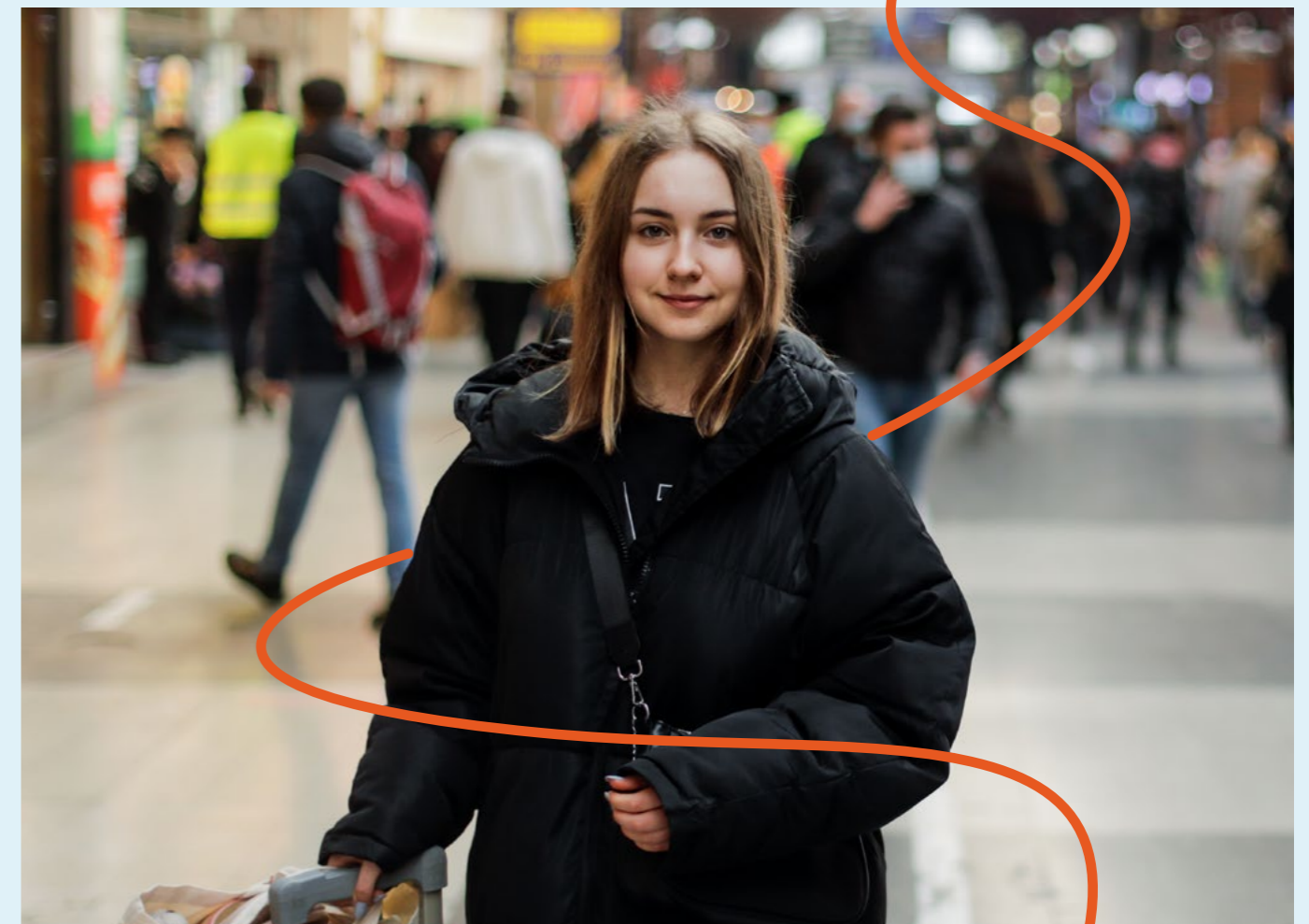
["It Is Cool Here, No Doubt About It... But Home Is Home...": Exploring the Subjective Wellbeing of Children and Adolescents Living in Poland in the Face of the War in Ukraine \(noiembrie 2023\)](#)

[Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania \(Iunie 2024\)](#)

[Invisible Wounds: Navigating mental health challenges and support for adolescent boys and young men \(Martie 2025\)](#)

O adolescentă din gara București așteaptă să se îmbarce într-un tren spre Ungaria © Plan International / George Calin

D. Sănătate sexuală și reproductivă și drepturi

Intervențiile Plan International și ale partenerilor săi în domeniul SRHR în ECE au combinat furnizarea de servicii directe cu activități de informare și educație, asigurând accesul fetelor, femeilor și grupurilor vulnerabile la sprijinul și informațiile necesare chiar și în contexte politice restrictive.

149 mil

de persoane au participat în programele Plan International și ale partenerilor săi în domeniul SRHR în ECE.

Intervențiile de informare și educație au furnizat informații esențiale pentru sprijinirea persoanelor strămutate, a refugiaților și a comunităților gazdă în înțelegerea drepturilor lor în domeniul SRHR și în accesarea serviciilor-cheie. La începutul intervenției, în **Ucraina** s-au înregistrat progrese prin seminarea de informare privind SRHR, care au combinat educația adecvată vârstei în domeniul contracepției, pubertății, sănătății menstruale, culturii consimțământului și relațiilor sănătoase. Extinderea accesului la informații fiabile privind SRHR a îmbunătățit nivelul de cunoștințe și protecția adolescenților și a tinerelor femei, contribuind totodată la reducerea stigmatizării și la promovarea egalității de gen. Mai recent, activitățile de creștere a gradului de conștientizare din Ucraina au fost integrate în programul **PALS**, cu scopul de a consolida încrederea tinerilor și de a promova un stil de viață sănătos. Cu toate acestea, ambele abordări de informare din Ucraina au contribuit la consolidarea capacității CAY de a lua decizii informate privind propriile SRHR.

Activitățile de informare și educație au sprijinit SRHR și în țările gazdă. În **Moldova** și **România**, Plan International și partenerii săi au utilizat modelul „de la egal la egal” pentru educarea adolescenților în domeniul SRHR. Participarea adolescenților la aceste sesiuni a evidențiat un interes neașteptat pentru teme care inițial erau considerate secundare. Activitățile s-au dovedit deosebit de relevante în contexte în care adolescenții aveau acces foarte limitat la informații despre sănătatea reproductivă. În plus, în **Moldova**, activitățile de parenting care au combinat SRHR și protecția copilului, atât pentru familiile gazdă, cât și pentru familiile

de refugiați, au contribuit la dezvoltarea competențelor pentru bunăstarea familiei, ajutând părinții să dobândească o înțelegere cuprinzătoare a dimensiunilor de gen ale sănătății și drepturilor.

În țările gazdă, Plan International și partenerii săi au extins, de asemenea, accesul la servicii SRHR prin mecanisme de trimitere și furnizarea directă de servicii. De exemplu, în pofida politicilor restrictive din **Polonia**, Plan International a sprijinit trimiterea refugiaților ucraineni – în special a supraviețuitorilor VBG – către servicii SRHR, precum și furnizarea de educație sexuală cuprinzătoare (ESC) în afara școlii pentru adolescenții refugiați, cu acordul părinților. În plus, prin intermediul unuia dintre parteneri, Plan International a sprijinit deschiderea unei clinici pentru furnizarea directă de servicii de sănătate reproductivă atât pentru cetățenii polonezi, cât și pentru refugiați.

Despre abordarea Plan International privind SRHR în ECE

În țările în care Plan International își desfășoară activitatea în ECE, educația sexuală cuprinzătoare (ESC) rămâne inaccesibilă atât în școli, cât și în afara acestora, privând CAY de informațiile și sprijinul esențial privind SRHR, sexualitatea și relațiile. De la începutul activității sale în regiune, Plan International și partenerii săi au acoperit această lacună prin sprijinirea adolescenților, tinerilor și furnizorilor de servicii, asigurând accesul la servicii și informații SRHR adecvate vârstei și genului, furnizate în timp util.

În **Moldova**, partenerii au oferit sprijin refugiaților și participanților din grupuri marginalizate, inclusiv lucrătorilor sexuali și persoanelor dependente de droguri, prin testare pentru infecții cu transmitere sexuală, furnizarea de contraceptive și trimiterea către instituții medicale specializate. Recent, această activitate a fost extinsă și include monitorizarea sarcinii, kituri de igienă și sesiuni de informare orientate către adolescenți, inclusiv copii din centre temporare de cazare, precum și persoane de etnie romă și tineri.

În **România**, partenerii au asigurat acces sigur la servicii medicale pentru fete și femei, inclusiv avorturi, medicamente și trimitere către specialiști. Accesul la servicii a fost îmbunătățit suplimentar prin intermediul a două linii telefonice de urgență – una dedicată tinerilor și una multilingvă – care oferă sprijin în limbile ucraineană, engleză și rusă. Într-o comunitate rurală a fost înființat, de asemenea, un centru pentru femei, care a devenit un spațiu sigur pentru membrii comunității, unde aceștia pot accesa servicii SRHR și pot participa la inițiative comunitare menite să contribuie la bunăstarea lor.

Intervențiile axate pe normele sociale au fost esențiale pentru îmbunătățirea accesului la SRHR în comunitățile marginalizate. De exemplu, intervențiile de creștere a gradului de conștientizare privind SRHR în rândul adolescenților de etnie romă din **Moldova** au determinat

schimbări în cunoștințele, atitudinile și practicile legate de SRHR în rândul participanților la proiect. Deși discutarea acestor subiecte este, în general, considerată nepotrivită în familiile rome, consultările cu adolescenți, părinți și specialiști au permis obținerea acceptării la nivel comunitar, ceea ce a dus la creșterea nivelului de informare privind SRHR în rândul CAY de etnie romă.

În **România**, intervențiile au contribuit, de asemenea, la schimbarea normelor privind SRHR în rândul participanților din comunități marginalizate. Sesiunile de grup și individuale au creat un mediu sigur și incluziv, care a încurajat femeile să își prioritizeze sănătatea și să împărtășească informații utile cu altele. După aceste sesiuni, participantele au raportat că se simt mai bine informate cu privire la SRHR și mult mai confortabile în timpul consultațiilor legate de SRHR.

Tânăra voluntară a partenerului Tineri pentru distribuie contraceptive și informații despre educație sexuală la expoziția Intimisfera © Youth for Youth

Ce am învățat din cercetările Plan International privind SRHR

Programele care protejează SRHR rămân extrem de relevante în ECE, așa cum arată cercetările Plan International:^{xv}

În **Ucraina**, accesul la serviciile publice de SRHR este limitat din cauza **distrugerii spitalelor și clinicilor, a resurselor insuficiente și a disfuncționalităților generale ale sistemului de sănătate de la escaladarea războiului**. Au fost raportate, de asemenea,

dificultăți în furnizarea contracepției de urgență și a tratamentului clinic pentru supraviețuitoarele violului în zonele din apropierea liniei frontului sau chiar pe linia frontului, din cauza închiderii farmaciilor, deteriorării facilităților medicale și întreruperii lanțurilor de aprovizionare.

În **Polonia**, restricțiile recente privind drepturile sexuale și reproductive, **inclusiv accesul la contracepție**

și avort, reprezintă un obstacol major în accesarea serviciilor SRHR atât pentru refugiați, cât și pentru fetele și femeile din comunitățile locale. Legea avortului din Polonia este una dintre cele mai restrictive din Uniunea Europeană. Multe fete din Polonia primesc puține sau deloc informații despre serviciile gratuite de SRHR, nici din partea guvernului, nici din partea organizațiilor neguvernamentale.

În **România**, accesul la serviciile SRHR este limitat de viziuni **conservatoare, bariere birocratice și un sistem de sănătate subfinanțat**. Deși avortul este legal până la 14 săptămâni, mulți medici refuză să efectueze aceste proceduri în clinicile publice sau să ofere trimiteri. Din 2021, serviciile SRHR se confruntă cu dificultăți suplimentare, deoarece guvernul României a întrerupt finanțarea subvențiilor pentru contraceptive și educație sexuală, ceea ce a dus la închiderea unor clinici.

Bariere pentru grupurile marginalizate

Potrivit cercetărilor Plan International, grupurile marginalizate se confruntă cu provocări specifice în accesarea informațiilor și serviciilor SRHR în Ucraina și România. În **Ucraina**, grupurile marginalizate – inclusiv **fetele din comunitatea romă** – consideră constrângerile financiare un obstacol suplimentar în accesarea serviciilor SRHR. Acestea sunt, de asemenea, mai vulnerabile la pierderea serviciilor SRHR deja limitate, din cauza nivelului scăzut de informare cu privire la serviciile gratuite disponibile.

În mod similar, în **România** există un nivel ridicat de discriminare și marginalizare a unor grupuri precum **refugiații, romii, LGBTQIA+, populația rurală și persoanele cu dizabilități în domeniul SRHR**. Deși OSC și ONG din România oferă servicii pentru aceste grupuri, multora le lipsesc programe țintite care să abordeze discriminarea profund înrădăcinată și sistemică cu care se confruntă populațiile vulnerabile.

Surse de informare privind SRHR

Potrivit adolescentelor din **Ucraina**, precum și celor care studiază în sistemul ucrainean de educație online în **Polonia și România**, **educația sexuală** este introdusă târziu, de obicei atunci când elevii au între 13 și 14 ani. Rezultatele cercetărilor Plan International arată că, deși acest deficit de educație sexuală cuprinzătoare (ESC) exista și înainte de escaladarea războiului, el s-a adâncit ulterior din cauza dificultăților în furnizarea unei ESC de calitate în format online. În Polonia, adolescentele refugiate au raportat, de asemenea, limitări în accesul la ESC, iar adolescenții mai mari au declarat că nu au beneficiat deloc de educație SRHR de la trecerea într-un alt sistem educațional. În

România, în prezent, ESC pentru tineri este aproape inexistentă în școlile publice de stat.

Având în vedere nivelul limitat de ESC de care beneficiază adolescenții, principalele surse de informare pentru fete **sunt mamele sau femeile care le îngrijesc**. Totuși, unele fete se confruntă cu tăcerea asupra acestor subiecte în familie și nu se simt întotdeauna confortabil să inițieze astfel de discuții. Altele au explicat că femeile care le îngrijesc au din ce în ce mai puțin timp pentru a discuta aceste aspecte de la escaladarea războiului din **Ucraina**. Băieții din Ucraina obțin, de asemenea, informații pe căi informale, mai degrabă decât prin canale oficiale, și se confruntă cu un acces insuficient la informații adecvate privind SRHR.

Impactul stereotipurilor și normelor privind sexul și sexualitatea

Rolul **îngrijitorilor și al familiei** în facilitarea accesului la informații corecte despre SRHR și la servicii de calitate poate fi decisiv. Totuși, îngrijitorii din familiile strămutate pot ezita să solicite sprijin profesional pentru fete din cauza atitudinilor negative față de serviciile SRHR. În plus, sănătatea și bunăstarea adolescenților pot fi afectate atunci când educația sexuală consolidează **stereotipuri și norme dăunătoare privind sexul și sexualitatea**.

În special în **România**, dezinformarea despre sex este larg răspândită din cauza influenței rețelelor sociale și a pornografiei. Dificultățile de acces la SRHR reflectă, de asemenea, norme de gen tot mai conservatoare în societatea românească. Dominanța viziunilor tradiționale privind contracepția, avortul și rolurile de gen este rezultatul influenței instituțiilor religioase, care utilizează finanțări externe pentru a influența legislația și politicile publice.

Tineri participă la un training SRHR de tip peer-to-peer în România © Youth for Youth

Doriți să aflați mai multe despre nevoile și provocările din domeniul SRHR în ECE?

Consultați următoarele rapoarte:

[Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania](#)
(iunie 2024)

[Sexual & Reproductive Health and Rights in Romania: Current Status and Future Trajectories](#)
(august 2024)

E. Violența bazată pe gen

Programele Plan International și ale partenerilor săi privind **VBG** în ECE au evoluat de la informare inițială către intervenții axate pe normele de gen, cu scopul de a reduce prevalența VBG, oferind în același timp sprijin direct supraviețuitoarelor și supraviețuitorilor VBG.

87 mil

de persoane au participat în programele Plan International și ale partenerilor săi privind VBG în ECE.

Activitățile de informare derulate de Plan International și parteneri au crescut gradul de conștientizare al participanților privind riscurile VBG. La începutul intervențiilor din **Ucraina**, au fost organizate campanii ample de informare și seminare. Partenerii au utilizat instrumente precum „Jurnalul încrederii” și proiecte media pentru tineri, de exemplu „DeToxic Show”^{xvi}, care au ajuns la mii de adolescenți din regiunile de pe linia frontului și din zonele afectate de conflict. Aceste eforturi au îmbunătățit nivelul de cunoaștere al tinerilor privind riscurile VBG, le-au consolidat limitele personale și i-au încurajat să caute ajutor.

În **România**, activitățile interactive integrate au ajutat, de asemenea, tinerii să abordeze critic subiecte complexe. Tranziția treptată de la tabu și rușine la curiozitate activă și discuții informate le-a permis elevilor să asimileze informații despre respect, consimțământ și autocunoaștere. Aceștia nu doar că au reținut informații corecte despre sănătatea sexuală, anatomie și prevenirea violenței, ci le-au și împărtășit cu colegii și prietenii, extinzând impactul proiectului dincolo de sala de clasă.

În timp ce campaniile online și materialele informative au crescut gradul de conștientizare privind resursele disponibile în țările gazdă, extinderea serviciilor pentru supraviețuitoarele VBG de către Plan International și parteneri a asigurat protecția și siguranța acestora. De exemplu, în **Moldova** și **România**, partenerii Plan International au oferit adăposturi și spații sigure pentru femeile care au supraviețuit violenței, asigurându-le protecție și demnitate în perioade de criză. Sprijinul juridic și consilierea au contribuit, de asemenea, la restabilirea autonomiei și siguranței femeilor și fetelor în România. Aceste servi-

cii au fost adaptate nevoilor diferitelor grupuri: femeile refugiate și migrante au beneficiat de sprijin sensibil la contextul cultural, iar persoanele cu dizabilități și alte grupuri vulnerabile au avut acces la măsuri individualizate de accesibilitate care le-au garantat protecția. În plus, o altă inițiativă din **România** a susținut sesiuni de consolidare a capacităților pentru profesioniștii din domeniul violenței domestice, aprofundând cunoștințele acestora privind ordinele de protecție, serviciile pentru combaterea violenței împotriva femeilor și standardele de sprijin.

De asemenea, în ultimul an, în ECE, Plan International a lansat un program axat pe normele de gen pentru a reduce prevalența VBG. În **Ucraina**, implementarea programului Promotor al schimbării (CoC) a ajuns la peste 500 de adolescenți și tineri, contribuind la acumularea de cunoștințe despre egalitatea de gen, contestarea normelor dăunătoare și consolidarea abilităților de leadership și advocacy. Dovezile arată că programul a generat schimbări comportamentale pozitive, a crescut gradul de conștientizare privind inegalitățile de gen și a stimulat implicarea activă a tinerilor în inițiative comunitare.

În mod similar, în **România**, intervențiile au implicat bărbați și băieți în campanii de informare, promovarea unor modele pozitive și contestarea percepțiilor sociale care perpetuează violența. În **Polonia**, programele privind VBG au evoluat, de asemenea, de la gestionarea situațiilor de urgență și acordarea de asistență juridică către o strategie mai amplă de prevenire, cu un accent mai puternic pe egalitatea de gen pentru reducerea VBG pe termen lung. Astfel, aceste inițiative din Ucraina, Polonia și România sunt aliniate obiectivelor regionale de abordare a cauzelor profunde și de consolidare a rezilienței comunităților față de VBG.

Despre programul CoC

Programul **CoC** al Plan International are ca obiectiv promovarea egalității de gen prin implicarea tinerilor. Implementat în **41 de țări**, programul vizează consolidarea drepturilor și a autonomiei fetelor și implicarea băieților în recunoașterea și combaterea manifestărilor dăunătoare ale masculinității, care susțin discriminarea și inegalitatea.^{xvii}

Ce am învățat din cercetările Plan International privind VBG

Așa cum arată cercetările Plan International, programele orientate spre extinderea răspunsului la VBG pentru grupurile vulnerabile – inclusiv adolescențele, comunitățile **LGBTQIA+** și refugiații – rămân extrem de relevante în ECE.^{xviii}

Amenințarea VBG pentru adolescente

Adolescențele din **ECE** se confruntă cu o varietate de riscuri legate de siguranță, inclusiv **VBG** acasă, online și în spațiile publice. În țările în care Plan International a desfășurat cercetări – **Ucraina**, **Polonia** și **România**⁶ – fetele cu vârste cuprinse între **10 și 19 ani** și-au exprimat o teamă accentuată față de **SEA** și au raportat îngrijorări legate de viol și alte forme de violență sexuală.

De exemplu, fetele din **Ucraina** au exprimat uneori o îngrijorare mai mare față de violența sexuală decât față de pericolele generate direct de război. În **România** și **Polonia**, fetele au raportat niveluri alarmante de hărțuire sexuală atât offline, cât și online, multe dintre ele părând să perceapă aceste experiențe ca fiind „normale”. Fetele au declarat că, pentru a se proteja, își modifică comportamentul, **evitând să iasă seara sau singure**.

În **Polonia**, fetele au raportat **hărțuire sexuală online**, inclusiv „catfishing” (adultul care se dau drept adolescenți), primirea de imagini nud nesolicitate, solicitări de trimitere a fotografiilor intime și distribuirea de imagini explicite fără consimțământ. În **Ucraina**, nivelul scăzut de supraveghere parentală, cauzat de efectele războiului și de cunoștințele limitate ale îngrijitorilor în domeniul securității cibernetice, **a crescut riscul ca adolescenții să devină victime ale SEA, fraudelor financiare și altor amenințări online**.

VBG și riscurile din spațiile publice

Conform cercetărilor Plan International, adolescenții din Ucraina care locuiesc în **România** și **Polonia** se confruntă cu niveluri ridicate de **hărțuire sexuală și violență în spațiile publice**. Aceștia sunt martori sau victime ale masturbării publice din partea bărbaților adulți, comentariilor vulgare, filmărilor în spații publice fără consimțământ, precum și ale violenței sexuale.

Fetele refugiate din România și Polonia au raportat, de asemenea, hărțuire din partea băieților și bărbaților din cauza naționalității lor, ceea ce arată cum statutul de refugiat le poate transforma în ținte pentru persoane cu comportament prădător.

Fetele și tinerile care participă la proiectul „**Orașe mai sigure**” din **Polonia** au subliniat, de asemenea, că se simt frecvent amenințate sau în pericol în spațiile publice din cauza **discriminării de gen și a dezechilibrului de putere** dintre bărbați și femei. Având în vedere că 43% dintre tinerile din Polonia s-au confruntat cu cel puțin un incident de hărțuire într-un spațiu public înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, participantele la proiect și-au exprimat frustrarea față de sentimentul că sunt nevoite să își asume responsabilitatea personală pentru propria siguranță⁷.

Norme asociate VBG

Rezultatele cercetărilor Plan International arată, de asemenea, că adolescențele au raportat o înțelegere specifică a **atitudinilor de învinovățire a victimelor**, iar lipsa protecției din partea poliției și a justiției pentru supraviețuitoarele violenței este adesea asociată cu reticența de a raporta infracțiunile autorităților. Unele fete reproduc ele însele aceste atitudini, ceea ce indică internalizarea unor narațiuni care nu recunosc rolul agresorului ca factor determinant al violenței sexuale, determinându-le să creadă că vor fi învinovățite pentru violența suferită.

Deși escaladarea războiului din Ucraina a condus la o întărire a rolurilor tradiționale de gen resimțită de adolescenți, există și indicii că perturbarea „vieții normale” a favorizat unele **schimbări în rolurile și atitudinile de gen**. În **Ucraina**, **Polonia** și **România**, adolescențele au demonstrat un nivel ridicat de conștientizare a așteptărilor sociale legate de gen și a modului în care acestea influențează alegerile și experiențele disponibile atât fetelor, cât și băieților.

În mod similar, unele tinere și adolescente care au participat la cercetarea Plan International privind reconstrucția și redresarea Ucrainei (2023) au sperat că acest proces va deveni un **catalizator pentru depă-**

6 Deși Plan International activează și în Moldova, cercetarea a fost realizată doar în Ucraina, Polonia și România. Cu toate acestea, riscurile de securitate cu care se confruntă fetele în Moldova sunt similare.

7 În cadrul proiectului a fost analizată experiența fetelor și a tinerelor femei în spațiile publice, inclusiv a celor care aparțin grupurilor marginalizate, precum minoritățile etnice și culturale, persoane cu statuturi migratorii diferite, inclusiv refugiate, persoane care aparțin comunității LGBTQIA+, persoane cu dizabilități, precum și fete și tinere femei de culoare.

Tineri participă la atelierul „Safeteen” în Ucraina © Plan International

șirea rolurilor tradiționale de gen. În timp ce băieții adolescenți și tinerii au fost, în general, mai reticenti față de temele de gen, cercetările și programele care analizează impactul războiului asupra normelor de gen și masculinității ar putea contribui la prevenirea VBG și la limitarea consolidării stereotipurilor de gen dăunătoare în timpul procesului de reconstrucție.

Risc sporit pentru grupurile marginalizate

În **Polonia**, datele Plan International arată că grupurile marginalizate se confruntă cu un risc crescut de VBG, iar fetele și tinerele cu vulnerabilități multiple sunt expuse unor pericole mai mari:

- Fetele și tinerele din **minorități etnice**, inclusiv rome, se confruntă cu discriminare intersecțională pe criterii etnice și de gen, precum și cu un risc crescut de hărțuire și violență în spațiile publice, din cauza stereotipurilor și prejudecăților rasiale.
- Fetele și tinerele **refugiate** se confruntă cu riscuri sporite pentru siguranța lor din cauza barierelor lingvistice, izolării culturale și discriminării. Aceasta include discriminarea în școli și spații publice, precum și discursul instigator la ură online și offline.
- Fetele și tinerele din comunitatea **LGBTQIA+** se confruntă cu probleme de siguranță legate de

homofobie, transfobie și VBG, precum și cu izolare și hărțuire în spațiile publice, ceea ce le afectează sentimentul de siguranță și bunăstarea generală.

Doriți să aflați mai multe despre nevoile și provocările legate de VBG în ECE?

Consultați următoarele rapoarte:

[Young People on the War in Ukraine \(Iunie 2023\)](#)

[Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania \(Iunie 2024\)](#)

[Safer Cities for Girls – Policy Recommendations for a Safer Poland: Addressing Gender-Based Violence in Public Spaces \(septembrie 2024\)](#)

[Crossing Double Borders – LGBTQIA+ displacement to Poland: Persecution, Discrimination and Challenges in Accessing Humanitarian Assistance \(Iunie 2025\)](#)

F. Educație

Programele educaționale ale Plan International și ale partenerilor săi din ECE au asigurat accesul continuu la o educație de calitate în pofida conflictului, deplasărilor forțate ale populației și provocărilor sistemice. Continuarea educației a contribuit, de asemenea, la integrarea CAY refugiați în noile lor comunități.

1,1 milioane

de persoane au fost cuprinse de programele educaționale ale Plan International și ale partenerilor săi în ECE.

De la începutul activității Plan International în Ucraina, diverse forme de învățământ la distanță și cu prezență fizică, inclusiv ore suplimentare, învățământ remedial și activități extracurriculare, au asigurat continuitatea educației pentru CAY în condițiile unor obstacole permanente. Cooperarea Plan International cu Ministerul Educației a consolidat reziliența sistemului, iar spațiile sigure din adăposturi

au oferit copiilor posibilitatea de a învăța într-un mediu sigur. Recent, partenerii au asigurat elevilor din clasele V–XI acces neîntrerupt atât la oportunități de educație formală, cât și alternativă. În pofida provocărilor continue generate de conflict, a fost implementat un pachet complex de ore suplimentare la disciplinele de bază. Activitățile cu logopezi au vizat, de asemenea, satisfacerea nevoilor educaționale individuale și au contribuit la dezvoltarea generală a copiilor.

Asigurarea de către parteneri a echipamentelor necesare și reabilitarea școlilor au îmbunătățit, de asemenea, accesul la servicii educaționale de calitate în Ucraina. De exemplu, partenerii au instalat 13 puncte de acces la apă, asigurând școlilor și grădinițelor din regiunea Mykolaiv acces la apă potabilă și, implicit, îmbunătățind accesul la educație. În plus, renovarea școlilor din regiunile Cerkozy, Hmelnițki, Kirovohrad și Vinnița a îmbunătățit condițiile de învățare și participarea elevilor, în special în mediul rural. Îmbunătățirea semnificativă a mediului educațional pentru copii, precum și introducerea de instrumente educaționale noi și activități atractive au sporit motivația și implicarea acestora. Astfel, intervențiile par-

Un profesor predă în subsolul unei grădinițe din regiunea Harkiv © Words Help / Georgiy Ivanchenko

Tineri ucraineni participă la un curs de robotică într-un centru de tineret din București © Plan International

tinerilor din Ucraina subliniază importanța sprijinirii infrastructurii pentru consolidarea rezilienței serviciilor educaționale.

În țările gazdă pentru refugiați, continuarea activităților educaționale și sociale a asigurat spații sigure pentru CAY refugiați. În Republica **Moldova** și **România**, activitățile educaționale formale și alternative au contribuit la restabilirea unui sentiment de normalitate pentru familiile de refugiați. Centrele comunitare și huburile educaționale dotate cu săli de calculatoare au permis copiilor care continuă studiile în cadrul sistemului educațional ucrainean să învețe online într-un mediu structurat. Această organizare a facilitat, de asemenea, situația părinților, care altfel ar fi trebuit să organizeze învățarea online a copiilor acasă. În cele din urmă, sălile de calculatoare nu doar au sprijinit educația digitală, ci le-au oferit copiilor și un sentiment de normalitate.

În **Polonia**, activitățile orientate spre creșterea încrederii în sine, reglarea emoțională și implicarea socială a copiilor au condus la schimbări vizibile în comportamentul și atitudinile participanților. De exemplu, cursurile de teatru, yoga și leadership au contribuit la satisfacerea nevoilor psihosociale și de dezvoltare ale participanților, oferindu-le un sentiment de stabilitate, apartenență și autoexprimare în condițiile unei deplasări prelungite. Combinarea activităților artistice, a exercițiilor fizice și a reflecției a sprijinit bunăstarea emoțională și reintegrarea socială.

În cele din urmă, cursurile de limbă au contribuit activ la integrarea CAY refugiați în țările gazdă. De exemplu, în **Polonia**, o gamă largă de metode aplicate de partenerii Plan International, inclusiv integrarea practicilor SEL, a sprijinit bunăstarea și înțelegerea reciprocă, consolidând totodată integrarea în sălile de clasă. Cluburile de discuții interculturale și activitățile mixte au creat, de asemenea, oportunități de integrare care au depășit aria inițială de intervenție.

În mod similar, în Republica **Moldova**, un program educațional accelerat, care a inclus studiul limbii române, a permis satisfacerea nevoilor urgente și pe termen scurt ale CAY afectați de criză. Acesta i-a ajutat să se readapteze la sala de clasă și la procesul de învățământ formal, oferind în același timp activități non-formale orientate spre consolidarea competențelor SEL. Adoptat de Ministerul Educației și Cercetării, programul servește în prezent drept resursă principală pentru școlile din Republica Moldova care primesc elevi refugiați.

În **România**, cursurile de limbă sprijinite de Plan International și partenerii săi au contribuit, de asemenea, la îmbunătățirea rezultatelor de integrare ale copiilor și adolescenților. Unii dintre aceștia au atins un nivel de competență lingvistică apropiat de cel al vorbitorilor nativi și au început treptat să interacționeze cu colegii români și în afara clasei. Deși aceste intervenții au permis refugiaților să se înscrie în școlile românești, unii adolescenți și-au exprimat chiar dorința de a continua studiile superioare în România.

Ce am învățat din cercetările Plan International în domeniul educației

CAY din Ucraina, precum și cei care locuiesc în prezent în Polonia, România și Republica Moldova, s-au confruntat cu întreruperi ale educației după escaladarea războiului. Având în vedere că mulți au suferit deja întreruperi ale procesului educațional din cauza COVID-19, cercetările Plan International arată că programele care asigură continuitatea unei educații de calitate rămân extrem de relevante în ECE.^{xix}

Riscuri de securitate asociate educației cu prezență fizică în Ucraina

În **Ucraina**, provocările constante generate de **necesitatea** de a căuta adăpost afectează capacitatea adolescenților de a frecventa școala, de a beneficia de o educație stabilă și amplifică sentimentul de insecuritate în mediul școlar. Conform cercetărilor Plan International, adolescențele din Ucraina au subliniat că amenințarea directă a bombardamentelor, care le pune în pericol siguranța fizică, are un impact negativ semnificativ asupra experienței lor educaționale.

În timp ce adolescenții și-au exprimat îngrijorarea cu privire la riscurile educației cu prezență fizică, școlile din vestul și centrul Ucrainei s-au redeschis cu măsuri suplimentare de siguranță. Totuși, în pofida construirii unor adăposturi antiaeriene noi sau consolidării celor existente, școlile se confruntă **frecvent cu dificultăți în asigurarea desfășurării în siguranță a cursurilor față în față din cauza capacității limitate a adăposturilor.**

Învățământul online nu este o opțiune preferabilă

Deși adolescenții din Ucraina se simt mai în siguranță acasă decât la școală, aceștia subliniază importanța **interacțiunii directe pentru procesul de învățare și socializare.** Adolescenții afectați de război, indiferent de vârstă, gen sau țară, își exprimă dorința de a reveni la școală, de a-și revedea colegii și de a resimți din nou o stare de „normalitate”.

Tinerii ucraineni și-au exprimat, de asemenea, nemulțumirea față de învățământul online, remarcând scă-

Copiii învață la clasă într-unul dintre laboratoarele EduTech din Moldova © Amicii dei Bambini

derea calității predării și a rezultatelor școlare, moralul scăzut, precum și dificultăți tot mai mari în menținerea motivației și concentrării asupra studiilor. Deoarece educația online depinde în mare măsură de accesul la dispozitive, electricitate și internet, este adesea necesară o abordare mai flexibilă în realizarea sarcinilor atunci când elevii nu dispun de acces constant.

Integrarea în noile sisteme educaționale din țările de ședere

Cercetările Plan International arată că bariera lingvistică reprezintă principalul obstacol în integrarea adolescenților în noile sisteme educaționale. În **Polonia**, manualele și materialele didactice nu au fost adaptate pentru a asigura accesul elevilor ucraineni. Întrucât aceștia frecventează adesea și cursuri online în școlile lor din Ucraina pentru a-și continua studiile în sistemul ucrainean, sarcina educațională sporită reduce prezența elevilor ucraineni la școlile poloneze și participarea lor la activități extracurriculare.

Probleme similare au fost raportate și în **România**. Începând cu 1 mai 2023, adolescenții refugiați din Ucraina trebuie să fie înscrși în sistemul național de educație pentru a fi eligibili pentru sprijin financiar. Totuși, fără competențe lingvistice suficiente, adolescenții nu pot participa la cursuri. Prin urmare, mulți dintre ei au declarat că își continuă studiile la distanță în Ucraina, ceea ce îi poate izola și mai mult de interacțiunile sociale regulate din comunitatea gazdă.

Cu toate acestea, există oportunități de integrare. Cei care frecventează școlile din Polonia au raportat că, deși se confruntă cu numeroase dificultăți, școala le oferă o anumită rutină, precum și oportunități de a învăța limba poloneză și de a **stabili legături sociale cu colegii**. Sarcinile de grup și activitățile extracurriculare au fost benefice atât pentru elevii polonezi, cât și pentru cei ucraineni, facilitând relaționarea și construirea unor legături solide. Elevii refugiați apreciază, de asemenea, sprijinul oferit de unii profesori polonezi și de asistenții interculturali ucraineni.

Necesitatea integrării intervențiilor SMSPS în educație

Potrivit cercetărilor Plan International, în Polonia lipsa sprijinului psihopedagogic pentru elevii din Ucraina a fost una dintre cele mai importante probleme observate la începutul escaladării războiului. În timp ce personalul școlar era conștient de trauma potențială cu care se confruntau refugiații, acesta a recunoscut necesitatea dezvoltării propriilor competențe, în special în ceea ce privește **diagnosticarea și gestionarea emoțiilor dificile**, precum și recunoașterea situațiilor care amenință siguranța emoțională a elevilor sau care necesită intervenții specializate. Pe lângă formarea cadrelor didactice, asistenții interculturali au jucat, de asemenea, un rol important în asigurarea siguranței emoționale, ajutând elevii să facă față diferențelor culturale, sprijinind procesele educaționale și facilitând interacțiunea cu părinții.

O fetiță cu noul ei rucsac oferit de partenerul Plan International din Moldova
© Plan International

Doriți să aflați mai multe despre nevoile și provocările educaționale din ECE?

Consultați următoarele rapoarte:

[Culturally Diverse Schools \(august 2022\)](#)

[Young People on the War in Ukraine \(iunie 2023\)](#)

["It is cool here, no doubt about it... but home is home": Exploring the subjective wellbeing of children and adolescents living in Poland in the face of the war in Ukraine \(noiembrie 2023\)](#)

[Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania \(iunie 2024\)](#)

Constatări intersectoriale-cheie

A. Gen și incluziune

În pofida lansării unor proiecte inovatoare și a parteneriatelor cu organizații specializate în domeniul genului, la începutul activității sale umanitare Plan International s-a confruntat cu dificultăți în implementarea abordării sale transformatoare de gen în ECE. Această lacună a fost deosebit de evidentă în etapa de elaborare a proiectelor împreună cu partenerii, când, în contextul nevoilor umanitare, importanța abordărilor transformatoare de gen nu a fost pe deplin înțeleasă. Drept urmare, eforturile programatice inițiale s-au concentrat în principal pe satisfacerea nevoilor specifice de gen ale participanților la proiect, și nu pe abordarea problemelor de gen și a inegalităților în distribuția puterii.

Totuși, până în 2025 s-au înregistrat îmbunătățiri semnificative, iar majoritatea proiectelor din portofoliul ECE îndeplinesc criteriile de transformare de gen. Exemplele de intervenții din țările gazdă demonstrează că dinamica de gen este din ce în ce mai frecvent luată în considerare. În timp ce majoritatea intervențiilor evaluate au fost clasificate drept „sensibile la gen”, unele dintre ele, inclusiv linia telefonică de asistență pentru SRHR din România, au atins standardele transformatoare de gen. În mod similar, în Ucraina, implementarea programului CoC și a altor inițiativă reflectă angajamentul față de principiile transformării de gen. De exemplu, prin intervenții privind VBG orientate către tinere activiste și OSC-uri de tineret/feministe, Plan International și partenerii săi au consolidat implicarea tinerilor în dezvoltarea leadershipului feminist în comunități. Acest lucru este în concordanță cu obiectivul Plan International de a spori influența fetelor și a tinerelor femei asupra deciziilor care le privesc, prin dobândirea de cunoștințe, încredere, competențe și acces la resurse, precum și control asupra acestora.^{xx}

Despre abordarea transformatoare de gen a Plan International

Abordarea transformatoare de gen a Plan International vizează eliminarea cauzelor profunde ale inegalității de gen și reconfigurarea distribuției inegale a puterii. Strategia Plan International promovează reflecția critică, re-evaluarea și contestarea normelor de gen, contestând totodată alocarea resurselor și a rolurilor pe criterii de gen. Prin crearea unui cadru politic, bugetar și instituțional favorabil egalității de gen, această abordare urmărește protejarea drepturilor fetelor și femeilor, depășirea barierelor cu care acestea se confruntă și satisfacerea nevoilor lor.^{xxi}

Deși intențiile de transformare a relațiilor de gen s-au consolidat, operaționalizarea acestora în ECE necesită în continuare consolidare, în special în ceea ce privește aplicarea Markerului pentru abordarea Transformatoare de Gen (GTM) al Plan International pe toate etapele ciclului de proiect. Dezvoltarea continuă a capacităților personalului în utilizarea GTM va asigura o implementare mai sistematică a principiilor de gen și va oferi personalului și partenerilor instrumentele necesare pentru aplicarea eficientă a markerului pe parcursul tuturor etapelor de implementare a programelor.

În ECE, includerea minorităților și a participanților cu dizabilități a reprezentat uneori o provocare în cadrul anumitor intervenții. În câteva cazuri din Ucraina și din

O fetiță la distribuția de rucsacuri organizată de partenerul Plan International din Moldova © Plan International

țările gazdă, includerea minorităților a dus la excluderea altor grupuri vulnerabile din activități. Acolo unde minoritățile au fost limitate la persoanele strămutate intern și la refugiați, grupuri precum LGBTIQ+ și comunitățile etnice nu au beneficiat de sprijin ținut. În mod similar, un caz de distribuție a asistenței umanitare în Ucraina a evidențiat lecții importante privind accesibilitatea pentru participanții cu dizabilități, scoțând în evidență provocări precum inaccesibilitatea fizică a punctelor de înregistrare și distribuție, lipsa transportului pentru persoanele cu mobilitate redusă și cozile lungi. Aceste exemple subliniază importanța elaborării unor strategii cuprinzătoare de incluziune în toate proiectele, pentru a asigura integrarea efectivă a tuturor minorităților în intervenții.

În pofida acestor câteva exemple, majoritatea intervențiilor din ECE arată că evaluările riguroase au permis

implementarea unor măsuri incluzive pentru grupurile marginalizate. De exemplu, în Polonia, lucrul cu familiile de refugiați vulnerabile în cadrul intervențiilor umanitare a fost îmbunătățit prin utilizarea unui chestionar elaborat de parteneri pentru evaluarea vulnerabilității persoanelor și familiilor, în vederea oferirii unui sprijin individualizat. În cadrul unei intervenții SRHR din România, analiza de gen a evaluat barierele cu care se confruntă femeile și fetele, în special femeile, inclusiv discriminarea și capacitatea limitată de a lua decizii. Acest lucru a permis crearea unui mediu incluziv, consolidarea drepturilor și a capacităților femeilor și explorarea dinamicilor de gen. În mod similar, implementarea unei evaluări a vulnerabilității într-un alt proiect din România a contribuit la identificarea participanților vulnerabili.

B. Orientarea către tineri

Până la jumătatea anului 2023, programul Plan International „Răspunsul la criza umanitară din Ucraina” prezenta lacune în ceea ce privește programele orientate către tineri. În pofida entuziasmului partenerilor de a implica tinerii, a fost identificată o lipsă de claritate și de capacități privind modul de implementare a abordărilor orientate către tineri, întrucât aceștia nu erau pregătiți să aplice în practică principiile participării tinerilor.

Drept urmare, Plan International și-a ajustat abordarea către o **implicare ținută a tinerilor**, stabilind legături cu aceștia și oferindu-le spații sigure pentru a-și exprima nevoile și prioritățile.

Un moment de cotitură l-a reprezentat prezentarea documentului programatic „**Tinerii despre războiul din Ucraina – consolidarea vocii tinerilor pentru**

reconstrucția și redresarea Ucrainei”^{xxii} în cadrul reuniunii la nivel înalt a Consiliului UE de la Stockholm, în iunie 2023. Această inițiativă strategică de advocacy a ridicat perspectivele tinerilor la nivel politic, demonstrând angajamentul de a integra vocea tinerilor în planificarea proceselor de redresare. Un eveniment ulterior dedicat tinerilor, desfășurat la Kiev în noiembrie 2023, a consolidat și mai mult această tendință, oferind tinerilor o platformă pentru dialog direct cu reprezentanți ai guvernului, ai societății civile și cu partenerii de proiect.

Pe parcursul anului 2024, Plan International a continuat să colaboreze cu tinerii prin inițiative de advocacy. Personalul Plan International din ECE, împreună cu două tinere activiste ucrainene din organizații partenere din Ucraina, a participat la Forumul Umanitar European de la Bruxelles. Această participare le-a oferit celor două activiste oportunitatea de a dialoga cu factori de decizie, inclusiv cu un ministru adjunct al sănătății din Ucraina și cu înalți reprezentanți ai Uniunii Europene. De asemenea, Plan International a organizat un webinar dedicat soluțiilor propuse de tineri pentru abordarea priorităților din Ucraina, oferind tinerilor activiști ucraineni posibilitatea de a-și exprima nevoile actuale, prioritățile și provocările legate de răspunsul umanitar la criza din Ucraina.^{xxiii}

Raportul Plan International din 2024 „**Fete adolescente în situație de criză: voci din Ucraina, Polonia și România**”^{xxiv} a contribuit, de asemenea, la amplificarea opiniilor fetelor adolescente și ale tinerilor afectați de războiul din Ucraina cu privire la aspecte-cheie, inclusiv pericolele persistente, sprijinul psihologic și sănătatea mintală, impactul întreruperilor educaționale și accesul limitat la SRHR. Lansarea raportului a avut loc înaintea Conferinței pentru Reconstrucția Ucrainei de la Berlin, cu participarea a trei tinere activiste din Ucraina. Acest forum le-a oferit oportunitatea de a se adresa societății civile germane și factorilor de deci-

C. Relevanța

Abordările participative au jucat un rol esențial în asigurarea relevanței intervențiilor în diverse domenii programatice. În Ucraina și în țările care găzduiesc refugiați, adaptarea intervențiilor pe baza feedback-ului participanților a fost decisivă pentru menținerea relevanței acestora. Întrucât o abordare participativă, bazată pe nevoi, le permite participanților să se simtă proprietari ai procesului și ia în considerare nevoile

zile cu privire la prioritățile și recomandările lor pentru viitorul Ucrainei, precum și de a se întâlni cu membri ai Parlamentului German, ai Ministerului Federal al Afacerilor Externe și ai Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare.

Începând cu anul 2025, Plan International își aprofundează semnificativ orientarea către tineri în cadrul portofoliului ECE, realizând o tranziție strategică de la implicarea prin inițiative de advocacy către o abordare mai structurată și participativă. Această evoluție se reflectă în mai multe inițiative, printre care:

- **Contextualizarea și implementarea directă a programului CoC în Ucraina**, care integrează egalitatea de gen și consolidarea capacităților tinerilor.
- **Acordarea a șapte mini-granturi partenerilor conduși de tineri din Polonia**, pentru combaterea violenței de gen și promovarea egalității de gen prin inițiative orientate către tineri, la nivel național.
- Continuarea **colaborării cu partenerii prin intermediul mentorilor tineri de tip „peer-to-peer” din România**, pentru desfășurarea de sesiuni de creștere a gradului de conștientizare a adolescenților privind SRHR și CSE.

Totuși, în pofida acestor realizări, Plan International trebuie să își sistematizeze abordarea față de tineri și să îi implice ca agenți ai schimbării, nu doar ca participanți. Prin urmare, este necesară elaborarea unei strategii clare pentru implementarea angajamentelor Plan International față de tineri în ECE. Acest lucru nu numai că va permite răspunderea la nevoile celor mai vulnerabile grupuri, dar va asigura și diferențierea Plan International în raport cu numeroasele ONG-uri din regiune.

Mai multe mecanisme au permis Plan International și partenerilor să integreze participativitatea în procesul de proiectare și implementare în ECE și să sporească relevanța intervențiilor. De exemplu, în **Moldova**, relevanța a fost consolidată pe parcursul procesului de proiectare și implementare prin continuitatea intervenției și apropierea față de participanți. Evaluarea nevoilor a fost iterativă, combinând consultări formale cu observații continue și canale informale de feedback, precum grupuri de părinți, întâlniri comunitare și comunicare online. În **Polonia**, activitățile au fost de asemenea modelate pe baza consultărilor continue cu copii,

adolescenți, îngrijitori și personalul care lucrează direct cu aceștia. Partenerii au utilizat chestionare, focus-grupuri și comunicare informală pentru a identifica prioritățile și a adapta sesiunile în funcție de feedbackul participanților. Având în vedere natura proiectelor și relațiile strânse cu comunitățile, partenerii s-au bazat în principal pe comunicarea verbală pentru evaluarea nevoilor. În Moldova și Polonia, aceste abordări au asigurat alinierea intervențiilor – de la protecția copilului și sprijinul psihosocial până la educație și intervenții în domeniul SRHR – la prioritățile comunității și capacitatea de a răspunde nevoilor emergente.

D. Eficiența

În ECE, abordarea Plan International orientată către parteneri s-a dovedit favorabilă creșterii eficienței tuturor intervențiilor, întrucât a permis rezolvarea comună a problemelor pe parcursul implementării proiectelor. Exemplele de intervenții din ECE arată că, în timp ce Plan International a demonstrat în mod constant un nivel ridicat de capacitate de reacție și adaptabilitate la nevoile partenerilor săi pe tot parcursul ciclului de proiect, eforturile comune de soluționare a problemelor și luarea în considerare a capacităților organizaționale ale partenerilor au sporit eficiența generală și au contribuit la consolidarea încrederii reciproce.

În plus, exemplele de intervenții din țările gazdă demonstrează că partenerii au dat dovadă de un grad ridicat de adaptabilitate, ajustând calendarele de implementare, modificând condițiile și realocând bugete atunci când a fost necesar. De exemplu, în **România**, eficiența a fost strâns legată de colaborarea bazată pe încredere. Reuniunile lunare au fost considerate constructive, deoarece au permis discutarea deschisă a problemelor. În **Polonia**, eficiența a fost modelată și printr-un echilibru între control și flexibilitate operațională. Reuniunile lunare de raportare au

permis Plan International să monitorizeze atent activitățile fără un control excesiv. O altă sursă importantă de eficiență a fost capacitatea partenerilor de a ajusta rapid alocarea resurselor în funcție de nevoile reale.

Exemplele de intervenții din Ucraina și din țările gazdă au demonstrat, de asemenea, importanța instruirii partenerilor pentru eficiența proiectelor. De exemplu, formările privind mecanismele de feedback orientate către copii și politicile de protecție, organizate de Plan International, au permis partenerilor să implementeze activitățile în mod eficient și cu încredere. Acest lucru evidențiază necesitatea unei abordări sistematice a dezvoltării capacităților partenerilor, bazată pe evaluarea capacităților organizaționale (OCA), pentru a asigura alinierea eforturilor de consolidare a capacităților la nevoile și constrângerile partenerilor, depășind discuțiile strict tehnice. De exemplu, intervențiile din **Polonia și România** au beneficiat de bune practici în managementul proiectelor și al resurselor pentru a spori eficiența. În plus, în Polonia, bugete dedicate dezvoltării capacităților, incluse în bugetele partenerilor, au oferit acestora autonomie în evaluarea și abordarea propriilor nevoi interne.

E. Sustenabilitatea

În ECE, sustenabilitatea a atins cel mai înalt nivel acolo unde intervențiile au fost integrate în sisteme instituționale, proceduri organizaționale sau practici comunitare. Astfel, cele mai durabile rezultate au fost

cele care au contribuit la acumularea de cunoștințe, elaborarea de materiale de instruire și crearea de rețele pe care partenerii și autoritățile le pot utiliza în continuare în mod independent. Cu toate acestea,

asigurarea unei finanțări continue rămâne principala provocare pentru sustenabilitatea intervențiilor Plan International în ECE. Întrucât capacitatea și personalul calificat rămân dependente de disponibilitatea finanțării, abilitatea de a mobiliza resurse din surse diverse, inclusiv de la donatori internaționali, este esențială pentru asigurarea sustenabilității pe termen lung a inițiativelor Plan International în ECE. Totuși, încetarea asistenței pentru dezvoltare din partea Statelor Unite ale Americii a dus la întreruperea furnizării unor servicii critice și la apariția unor lacune de finanțare în diverse sectoare, afectând stabilitatea proiectelor Plan International în ECE.

În acest context, Plan International a fost nevoită să își adapteze aria de intervenție ca răspuns la constrângerile de finanțare. De exemplu, clasificarea **Poloniei** ca țară cu venituri ridicate și crizele globale care au redirecționat atenția și resursele către alte regiuni au influențat semnificativ prioritățile donatorilor și au redus vizibilitatea nevoilor refugiaților ucraineni. Astfel, Plan International Poland s-a confruntat cu o competiție acerbă din partea unor organizații locale bine consolidate, ceea ce a îngreunat accesul la noi surse de finanțare. Ca răspuns, Plan International și-a diversificat strategic baza de donatori, atrăgând surse private. De asemenea, și-a valorificat expertiza globală în domeniul SRHR pentru a se poziționa ca actor specializat în Polonia și a continuat să acorde o atenție deosebită protecției copilului și educației incluzive.

În **Moldova**, reformele legislative și sprijinul financiar al UNHCR au facilitat integrarea refugiaților ucraineni în sistemele naționale, reducând vizibilitatea acestora ca grup umanitar distinct. Această schimbare a determinat Plan International să treacă de la asistența directă la intervenții de consolidare a sistemelor, în special în domeniul educației și al protecției sociale. Cu toate acestea, situația politică instabilă din Moldova, caracterizată de interferența Rusiei și dificultăți economice, a crescut vulnerabilitatea populației gazdă. Reducerea oportunităților de finanțare și diminuarea personalului au limitat suplimentar supravegherea tehnică și capacitatea Plan International de a menține calitatea programelor. Drept urmare, concentrarea strategică a Plan International pe protecția copilului, SRHR și educație reflectă un răspuns pragmatic la aceste constrângeri.

În mod similar, în 2024, mediul operațional din **România** a fost influențat de schimbări guvernamentale și de dinamica populației strămutate, întrucât mulți ucraineni s-au întors sau s-au mutat în alte țări. Aceste evoluții au redus amploarea intervențiilor umanitare și au impus o mai mare adaptabilitate în proiectarea programelor. Plan International a răspuns prin extinderea programelor pentru a include comunitățile gazdă, cu un accent deosebit pe SRHR. Lansarea studiului SRHR „**Sănătatea și drepturile sexuale și reproductive în România: situația actuală și tendințe viitoare**”^{xxv} a poziționat Plan International ca lider tehnic în acest sector și a facilitat parteneriate cu organizații comunitare mai mici.

Personalul centrului pentru copii „Let's go” din Kiev © Plan International

Direcții strategice propuse

După patru ani de activitate în ECE, Plan International a acumulat un volum semnificativ de cunoștințe care ar trebui să stea la baza următorului său ciclu strategic în regiune. Pentru aprofundarea impactului, consolidarea poziționării și creșterea rezilienței organizaționale, sunt propuse următoarele trei ajustări strategice.

Implementarea abordărilor orientate către tineri și a celor de transformare de gen

În timp ce, în ultimul an, cooperarea cu organizații locale și de tineret a fost consolidată pentru a extinde oportunitățile inițiativelor de tineret în ECE, este necesară elaborarea unei strategii clare pentru implementarea abordării Plan International orientate către tineri în regiune. Acest lucru ar trebui realizat prin prioritizarea leadershipului tinerilor în activități de advocacy, campanii și influență, precum și prin consolidarea capacităților, crearea unor platforme relevante și asigurarea accesului egal la resurse pentru organizațiile de tineret. Crearea unui grup consultativ de tineret la nivel regional ar putea consolida suplimentar aceste eforturi prin instituționalizarea leadershipului tinerilor și integrarea perspectivelor acestora în politici și practici. În cele

din urmă, o strategie de implicare a tinerilor nu doar că ar răspunde nevoilor celor mai vulnerabile grupuri, dar ar asigura și o poziționare distinctă a Plan International în rândul organizațiilor din regiune.

În plus, în pofida atenției sporite acordate nevoilor de gen în toate programele, abordările de transformare de gen rămân integrate neuniform. Lipsa unui leadership tehnic intern a limitat integrarea GTM de la etapa de proiectare până la monitorizare. Această lacună reflectă o nevoie mai largă de instituționalizare a expertizei de gen prin investiții continue în capacitatea personalului, instrumente și cultura organizațională în ECE.

Prioritizarea acțiunilor bazate pe dovezi

În timp ce orientarea către tineri și abordările transformatoare de gen trebuie să rămână fundamentul dezvoltării noului ciclu strategic al Plan International în ECE, acesta trebuie, de asemenea, să transcendă aceste principii și să includă mecanisme adaptive, bazate pe dovezi, care să răspundă realităților specifice fiecărei țări. Prioritizarea acțiunilor bazate pe dovezi, prin investiții în cercetare, nu doar că va spori relevanța programelor, ci va consolida și credibilitatea

Plan International ca lider tehnic și catalizator strategic în regiune. Astfel, proiectele de cercetare cu impact ridicat oferă oportunitatea de a dezvolta intervenții și activități de advocacy țintite, fundamentate pe realitățile și experiențele tinerilor. În plus, acestea pot contribui la atragerea donatorilor, deoarece evidențiază valoarea adăugată a Plan International ca partener tehnic pentru îmbunătățirea serviciilor, politicilor și procedurilor.

Mai mult, analiza realizată în cadrul acestui raport subliniază necesitatea alocării de resurse pentru dezvoltarea unor sisteme formale de monitorizare și evaluare, care să asigure disponibilitatea unor date de calitate pentru evaluarea sistematică a impactului programelor. Deși măsurarea impactului în contexte de conflict reprezintă o provocare, pentru consolidarea credibilității Plan International este esențial să se acorde prioritate dezvoltării unor indicatori solizi, a sistemelor de

măsurare a schimbării și a mecanismelor de verificare independentă, pentru asigurarea responsabilității. Utilizarea resurselor globale dezvoltate de Plan International, inclusiv a referințelor la ariile tematice revizuite și a sistemului intern de management al proiectelor, monitorizare, evaluare, cercetare și învățare, poate fi de asemenea crucială pentru maximizarea și înțelegerea impactului intervențiilor în ECE.

Personalul unui partener al Plan International se ocupă de distribuția voucherelor SRHR către adolescente din Ucraina în România © Jesuit Refugee Service

Consolidarea capacității interne

Experiența activității în ECE evidențiază, de asemenea, importanța investițiilor timpurii în structuri interne stabile și în personal calificat. În etapele inițiale ale răspunsului umanitar, constrângerile din domeniul managementului granturilor și al proiectelor au îngreunat monitorizarea eficientă și coordonarea proiectelor în țările gazdă. Dependența de expertiza tehnică a depășit adesea realitățile operaționale și nu a fost întotdeauna aliniată capacităților partenerilor locali. Acest lucru a condus la întârzieri, lacune în supraveghere și numeroase realocări fără costuri, care au crescut volumul de muncă intern și au afectat percepția asupra capacității de implementare. Parteneriatul cu organizații cu capacitate redusă a amplificat suplimentar riscurile financiare, în special în cazurile în care echipele financiare erau insuficient dimensionate sau inexistente.

Începând cu mijlocul anului 2023, Plan International a acordat prioritate consolidării structurii sale de mana-

gement al programelor prin angajarea de manageri de proiect calificați, pentru a îmbunătăți calitatea implementării. Deși acest lucru a îmbunătățit semnificativ capacitatea de gestionare a portofoliului și a proiectelor, reducerea resurselor financiare în țările gazdă a limitat posibilitatea Plan International de a investi în personal tehnic specializat. Cu toate acestea, consolidarea capacității tehnice interne și a capacității de management al proiectelor este esențială nu doar pentru o implementare de calitate, ci și pentru construirea încrederii cu partenerii. Capacitatea internă este crucială pentru dezvoltarea unei abordări regionale, structurate, de consolidare a capacităților partenerilor, bazată pe OCA, pentru a asigura luarea în considerare a tuturor aspectelor relevante ale parteneriatului în activități. Atunci când această capacitate este limitată, bugetele dedicate dezvoltării capacităților, incluse în bugetele partenerilor, pot oferi acestora autonomie în evaluarea și abordarea propriilor nevoi interne.

Concluzie

Începând cu anul 2022, Plan International și partenerii săi din ECE au demonstrat flexibilitate și capacitate de reacție într-un context regional în continuă schimbare. Evaluarea intervențiilor Plan International și ale partenerilor săi în ECE evidențiază impactul programelor integrate în regiune. Cele șase domenii programatice au acționat în mod complementar pentru a răspunde celor mai urgente nevoi ale persoanelor strămutate și ale comunităților gazdă, obținând în același timp rezultate orientate spre dezvoltare. Proiectele au contribuit la crearea unor medii sigure și la îmbunătățirea accesului la educație de calitate și la sprijin lingvistic pentru persoanele strămutate. De asemenea, acestea au contribuit la bunăstarea participanților și au oferit comunităților informații, îndrumare și acces direct la servicii în domeniul SRHR și al VBG.

Evaluarea abordărilor Plan International orientate spre transformarea relațiilor de gen și către tineri indică, de asemenea, rezultate pozitive. Deși eforturile inițiale ale programelor s-au concentrat exclusiv pe satisfacerea nevoilor de gen ale participanților, până în 2025 majoritatea proiectelor din ECE îndeplinesc criteriile de transformare a relațiilor de gen. Plan International și-a aprofundat semnificativ, de asemenea, orientarea către

tineri în întreg portofoliul regional, printr-o abordare mai structurată și participativă.

Pe lângă angajamentele globale, mai multe elemente transversale au jucat un rol important în consolidarea impactului intervențiilor din ECE. Printre acestea se numără evaluările menite să includă participanți din grupuri marginalizate, precum și abordările bazate pe parteneriat și participare. În cele din urmă, în timp ce sustenabilitatea intervențiilor Plan International în țările gazdă a fost afectată de constrângerile de finanțare și de schimbarea nevoilor la nivel local, Plan International și partenerii săi au reușit să se adapteze, ajustându-și focusul strategic în funcție de aceste realități.

Astfel, prin alinierea priorităților sale strategice cu realitățile locale și cu angajamentele globale, Plan International poate continua să implementeze programe cu impact ridicat, poziționându-se ca un lider tehnic de încredere în regiune. Următorul ciclu strategic oferă oportunitatea de a consolida experiența acumulată, de a aprofunda parteneriatele și de a întări reziliența, asigurând sprijin pentru PSI în toată diversitatea lor, precum și pentru comunitățile acestora, pentru a prospera în ECE.

Mulțumiri

Ne exprimăm sincera noastră recunoștință față de:

Toți partenerii Plan International care, din 2022, au sprijinit persoanele strămutate intern și familiile acestora în Ucraina, Polonia, Moldova și România. Contribuția lor a fost esențială pentru a asigura faptul că activitățile noastre au rămas relevante și adaptate nevoilor copiilor și tinerilor din întreaga regiune.

Lista completă a partenerilor cu care colaborează Plan International este prezentată în anexă, la finalul acestui raport.

De asemenea, dorim să mulțumim:

Yunus Asfari, Diana Biclineru, Margaret Bruce, Sven Coppens, Vanessa Forrest, Lilit Hayrapetyan, Consuelo Lasso, Tendai Manyozo, Jen Redden, Barbara Scettri, Sue Ellen Stefanini și Yaroslava Tarasenko pentru feedbackul și contribuția lor la elaborarea raportului.

Acest raport a fost redactat de:

Adèle Pavé

Design și machetare:

We Design

Referințe

- i OECD (2025) *International Aid Falls in 2024 for First Time in Six Years, Says OECD*. Disponibil la: <https://www.oecd.org/en/about/news/press-releases/2025/04/official-development-assistance-2024-figures.html>.
- ii Ibid.
- iii UNOCHA (2025) *Coordinated Plans 2024*. Disponibil la: <https://fts.unocha.org/plans/overview/2024>; International Rescue Committee (2025) *Global Aid Crisis: 13 Countries Most Affected by International Aid Cuts*. Disponibil la: <https://www.rescue.org/13-countries-impacted-aid-cuts>.
- iv UNOCHA (2025) *Ukraine*. Disponibil la: <https://www.unocha.org/ukraine>.
- v UNHCR (2025) *Emergency Appeal: Ukraine Emergency*. Disponibil la: <https://www.unhcr.org/emergencies/ukraine-emergency>; UNHCR (2025) *Ukraine Refugee Situation*. Disponibil la: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>.
- vi OECD (n.d.) *Evaluation Criteria*. Disponibil la: <https://www.oecd.org/en/topics/sub-issues/development-co-operation-evaluation-and-effectiveness/evaluation-criteria.html>.
- vii OCHA (2025) *Cash and Voucher Assistance (CVA) – Ukraine 2024 Response Analysis Snapshot (January to December 2024)*, Disponibil la: <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/cash-and-voucher-assistance-cva-ukraine-2024-response-analysis-snapshot-january-december-2024>.
- viii UNHCR (2022) *Ukraine Situation Regional Refugee Response Plan (March - December 2022)*. Disponibil la: <https://reliefweb.int/report/poland/ukraine-situation-regional-refugee-response-plan-march-december-2022>.
- ix Plan International (n.d.) *Cash and voucher assistance in emergencies*, Disponibil la: <https://plan-international.org/emergencies/cash-voucher-assistance/>.
- x CARE, IRC and Plan International (2025) *Study Synthesis: Research on Barriers to SEA Reporting*. Disponibil la: <https://plan-international.org/poland-en/publications/sexual-exploitation-and-abuse-reporting/>.
- xi Plan International (2021) *PALS: Adolescent Life Skills and Parenting in Humanitarian Settings*. Disponibil la: <https://plan-international.org/uploads/2025/07/ANNEX-F-PALS-Programme-Brief.pdf>.
- xii Plan International (2023) *Young People on the War in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; Plan International (2024) *Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2024) *Building Bridges: Towards Inclusion for Refugee Children living with Disabilities in Poland*. Disponibil la: <https://plan-international.org/poland-en/publications/research-needs-children-living-with-disabilities/>.
- xiii Charlson, Fiona et al. (2019) *New WHO prevalence estimates of mental disorders in conflict settings: a systematic review and meta-analysis*, The Lancet, Volume 394, Issue 10194, 240 – 248.
- xiv Plan International (2023) *Young People on the War in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; Plan International (2023) *„It Is Cool Here, No Doubt About It... But Home Is Home.”: Exploring the Subjective Wellbeing of Children and Adolescents Living in Poland in the Face of the War in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/uploads/sites/98/2023/11/It-is-cool-here-no-doubt-about-it-but-home-is-home.pdf>; Plan International (2024) *Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2025) *Invisible Wounds: Navigating mental health challenges and support for adolescent boys and young men*. Disponibil la: <https://plan-international.org/ukraine/publications/invisible-wounds/>.
- xv Plan International (2024), *Adolescent Girls in Crisis: Voices from Ukraine, Poland and Romania*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2024) *Sexual & Reproductive Health and Rights in Romania: Current Status and Future Trajectories*. Disponibil la: <https://plan-international.org/romania-en/publications/research-status-sexual-reproductive-health-rights-romania/>.
- xvi TeenTalks (2024) *Detoxiq Show*. Disponibil la: <https://www.youtube.com/@TeenTalks-club/videos>.
- xvii Plan International (2025) *Champion of Change*. Disponibil la: <https://plan-international.org/youth-empowerment/champions-of-change/>.
- xviii Plan International (2023) *Young People on the War in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; Plan International (2024) *Adolescent Girls in Crisis: Voices from Ukraine, Poland and Romania*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2024) *Safer Cities for Girls – Policy Recommendations for a Safer Poland: Addressing Gender-Based Violence in Public Spaces*. Disponibil la: <https://plan-international.org/poland-en/publications/safety-right-now-safer-cities-for-girls/>; Plan International (2025) *Crossing Double Borders - LGBTQI+ displacement to Poland: Persecution, Discrimination and Challenges in Accessing Humanitarian Assistance*. Disponibil la: <https://plan-international.org/poland-en/publications/crossing-double-borders/>.
- xix Plan International (2022) *Culturally Diverse Schools*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/culturally-diverse-schools/>; Plan International (2023) *Young People on the War in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; UNICEF, Save the Children and Plan International (2023) *„It is cool here, no doubt about it... but home is home”: Exploring the subjective wellbeing of children and adolescents living in Poland in the face of the war in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/poland-en/publications/children-adolescents-wellbeing-face-war-ukraine/>; Plan International (2024) *Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>.
- xx Plan International (2022) *Frequently Asked Questions: Gender Transformative Change in Emergencies*. Disponibil la: https://plan-international.org/uploads/2022/08/GLO-FAQ_Gender_Transformative_Change_in_Emergencies-Final-ENG-Jul22.pdf.
- xxi Plan International (2019) *Our Gender Transformative Approach: Tackling The Root Causes Of Gender Inequality*. Disponibil la: <https://plan-international.org/eu/blog/2019/01/24/blog-alex-munive-gender-transformative-approach/>.
- xxii Plan International (2023) *Young People on the War in Ukraine – Amplifying Youth Voices for Ukraine’s Reconstruction and Recovery*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>.
- xxiii Plan International (2024) *Youth-led solutions to priorities in Ukraine*. Disponibil la: <https://plan-international.org/eu/blog/2024/03/14/youth-led-solutions-to-priorities-in-ukraine/>.
- xxiv Plan International (2024) *Adolescent Girls in Crisis: Voices from Ukraine, Poland and Romania*. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>.
- xxv Plan International (2024) *Sexual & Reproductive Health and Rights in Romania: Current Status and Future Trajectories*. Disponibil la: <https://plan-international.org/romania-en/publications/research-status-sexual-reproductive-health-rights-romania/>.

Anexă – Partenerii Plan International pe domenii tematice⁸

Localizare	Denumire	Asistență umanitară	Protecția copilului	SMSPS	SRHR	VBG	Educație
Moldavia	Amicii dei Bambini	•					•
	Asociația Obștească Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii			•			
	Ave Copiii		•				
	Centrul de Ajutor Social al Femeii și Familiei (Stimul)					•	
	Centrul pentru Drepturile Copilului și Informare și World Vision		•				•
	Copil, Comunitate, Familie			•			
	GenderDocM			•			
	La Strada		•				
	Primăria MEA – Moldova pentru Pace	•					
	Proiectul Moldova	•		•			•
	Uniunea pentru Echitate și Sănătate				•	•	
	Youth-Peer						•
	Alianța pentru Europa			•			
	Eduro					•	
	Federa				•		
FreedDom					•		
Polska	Fundația Centrul pentru Educație Civică						•
	Fundația „Oferim Putere Copiilor”		•	•			
	Fundația pentru Dezvoltarea Copilului						•
	Fundația „Școala cu Clasă”						•
	Grow Space					•	
	HumanDoc	•			•		
	Juniper					•	
	Mișcarea Fetelor Locale					•	
	Martynka			•		•	
	Patchwork		•	•			
Acțiunea Umanitară Poloneză				•			

Localizare	Denumire	Asistență umanitară	Protecția copilului	SMSPS	SRHR	VBG	Educație
Polska	Forumul Polonez pentru Migrație		•	•			•
	Zona Adolescenței					•	
	Spre Dialog					•	
	Fundația Unity (Jedność)			•			
	Zustricz					•	
Rumunia	Agentia Adventistă pentru Ajutor în Caz de Dezastre	•					
	Asociația ANAIS			•		•	
	Asociația CARUSEL	•					
	Asociația Centrul pentru Dezvoltare Curriculară și Studii de Gen: FILIA				•		
	Asociația Moașelor Independente				•		
	Asociația pentru Dezvoltare prin Educație, Informare și Susținere (DEIS)	•		•			
	Fundația Națională pentru Tineret				•	•	
	Asociația Serviciul Iezuiților pentru Refugiații din România						•
	Protagoniști în Educație	•		•			
	Tineri pentru Tineri				•		•
	#SuntemToțiUcraineni						•
	Inima Slavianskului	•	•				
	Fundația Caritabilă BGV						•
	Măinile Prietenilor	•	•	•			
	DePaul Ucraina	•					
Clubul Binefăcătorilor	•		•				
DOKKU		•	•	•		•	
EdCamp Ucraina				•			
Echilibru		•	•	•		•	
ONG „Fetele”			•		•		
ONG „Izvorul”	•		•	•		•	
Ukraina	Parteneriatul „Pentru fiecare copil”	•					
	Fundația Caritabilă „Ajutăm”	•		•			
	Zâmbetul		•	•		•	
	Pro.Svit			•			
	Re:Educație						•
	SavEd						•
	STAN						
	Sprijinul Tău			•			
	Vocile Copiilor		•	•			
	Copilul Războiului						•
	Cuvintele Ajută			•			•

8 Această tabelă conține toate organizațiile cu care Plan International a colaborat din anul 2022, inclusiv partenerii actuali și foști.

Despre Plan International

Plan International este o organizație independentă de dezvoltare și umanitară care promovează drepturile copiilor și egalitatea pentru fete. Credem în puterea și potențialul fiecărui copil, dar știm că acest lucru este adesea suprimat de sărăcie, violență, excludere și discriminare. Iar fetele sunt cele mai afectate.

Împreună cu copiii, tinerii, susținătorii și partenerii, luptăm pentru o lume justă, abordând cauzele fundamentale ale provocărilor cu care se confruntă fetele și copiii vulnerabili. Susținem drepturile copiilor de la naștere până la devin adulți și le dăm acestora posibilitatea să se pregătească și să răspundă la crize și adversități. Implementăm schimbări în practică și politică la nivel local, național și global, folosindu-ne de acoperire, experiență și cunoștințe.

De mai bine de 85 de ani, am adunat persoane determinate și optimiste pentru a transforma viața tuturor copiilor din peste 80 de țări.

Nu ne vom opri până nu vom fi cu egali cu toții.

 @plan-international

 @planinternationaltv

 @planinternational

 @planglobal

 @planinternational

 @plan.international

 @planinternationalece

 @planinternationalece

plan-international.org